

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESAS:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 2 (351) KAINA 15 ct.

MONTREAL, 1954 m. SAUSIO-JANUARY 13 d.

PRICE 15 ct. XIV METAI

Alena Devenienė

Ši sekmadienį, sausio mėn. 17 dieną dienos metu, 3 val. 30 min. po pietų, 4225 Berri gatvė, mokyklos salėje, kuri yra prie Berri ir Rachel kam po, bus p. Alenos Devenienės paskaita aktualiomis temomis: paskutinė politinė apžvalga, VLIKo reformų eiga, Balfo reikalai, Amerikos Lietuvių Tarybos veikla, tremtinių būseną Europoje ir kiti klausimai ir atsakymai į paklausimus. Plačiau žiūrėkite 10-me puslapyje, Montrealio skyriuje.

VLIKO REFORMŲ KLAUSIMAS

dabar aktualiausia veiksmų tema.

New Yorko lietuviškiesiems slugsniai, atrodo, niekad nebuvo tokie veiklūs, kaip kad dabar, kada, kaip jau žinoma, yra iškilęs VLIKo reformų klausimas.

Kaip patirta iš tų slugsnių, dabar New Yorke vyksta gyvi grupiniai pasitarimai, daromi siūlymai, keliama projekta ir vedamos diskusijos.

Bet reikia pasakyti, kad vis kas dar, galima sakyti, tikrai užuomazgoje. Tiesa, esą sutariama, kad VLIKas reformų ne tikrai reikalingas, kas jau dažnai primenama nuo žymiai anksčiau, bet kad jis tų reformų dabar yra būtinas.

Tačiau pačių reformų esmė turinys ir forma — tai dar esąs didelis klausimas. Esą padaryta jau keletas pasiūlymų — projektų, bet tikrai kol kas dėl vieno sutinkama — reformų reikalingumo. O reformų

SUSIRGO LIETUVOS ATSTOVAS PIETŲ AMERIKAI.

(Mūsų spec. korespondento A. Gumbargio, oro pašto).

Šiomis dienomis Urugvajaus sostinėje Montevideo gyvenantį Lietuvos ministrį Pietų Amerikoje, Dr. Kazį Gražinį ištiko širdies smūgis.

Ši nelaimė, ištikusi ministrį, buvo pergyventa, o dabar gydytojų patarimu jis kurį laiką turės susilaikyti nuo eity pareigų ir būti visiškai ramybėje.

Ministrį pavaduoti priklausys Lietuvos Pasiuntinybės sekretoriui A. Grišoniui.

PABALTIEČIŲ BENDRADARBIAVIMAS.

Sausio 8 d. Apyl. V-bos atstovai turėjo pasitarimą su estų ir latvių atstovais dėl glaudesno bendradarbiavimo. Nutarta sudaryti Pabaltiečių Komitetą iš 3 atstovų nuo kiekvienos tautybės.

Dviejų savaitių bėgyje šis komitetas susirinks pirmą posėdį.

Lietuvius atstovavo A. Gražys, J. Žmuidzinas, L. Balsys.

IŠSKRENDA Į NAUJĄJĄ ZELANDIJĄ

panelė Margarita Vabalaitė, žinoma visuomenės veikėja. Ji išteka ten už gydytojo.

Pasaulinė įvykių savaitė

Praėjusią savaitę pasaulinės dėmesys buvo susitelkęs ties

JAV PREZIDENTO SIŪLYMAIS

Amerikos kongresui, kuris turi išspręsti visus valstybinius ateinančių metų darbų planus.

PIRMAS DALYKAS — APSAUGA LAISVĖS.

Tam tikslui reikia bendradarbiavimo su kitomis tautomis ir valstybėmis. Šioje kompozicijoje, su Korėja siūloma tvirtinti savitarpinės pagalbos sutartis; palaikyti tautinę Kiniją; turėti bazes Okinavoje; remti prancūzų žygius prieš komunistų agresiją Indokinijoje; palaikyti Vidurinius Rytus, kurie sudaro apsigynimo sąjungą (Turkija — Irakas — Pakistanas). Europos reikalus tvarkyti Šiaurės Atlanto Pakto pagrindu ir būtinybe sudaryti Europos apsigynimo bendruomenę; derinti santykius su Lotynų Amerika, ir palaikyti Jungtinių Tautų Organizaciją.

AMERIKA VIDAUS SAVITVARKOJE

taip pat Eisenhowerio siūlymus kongresui turi plačiai programą, kuri apima darbo ir kapitalo santykius, žemės ūkio remimą, statybą, sveikatos reikalus, socialinį draudimą, švietimą ir tt. Atskirais siūlymais prezidentas siūlo darbininkų reikalus tvarkyti (streikų klausimą išspręsti balsavimais), socialinį draudimą išplėsti dar naujiesiems 10 milijonų dirbančiųjų. Žemės ūkio remimo bazė vieton 1910-14 metų pasirinkti paskutinių laikų bazę.

Svarbus yra nusistatymas remti atsilikusius kraštus ir padėti apsiginkluoti tiems, kurie įsijungs į pasipriešinimo agresijai sistemą. Dėl šio pastarojo

YRA KILĖ NESUSIPRATIMŲ SU IZRAELIU IR INDIJA,

nes šių kaimynai — Pakistanas ir Irakas — JAV yra aprūpinami ginklais. Dėl to Izraelis pareiškė protestą, o Indijoje ruošiamos demonstracijos. Bet jį tai nebus atsižvelgta, nes lokaliniai interesai turi nulemti visuotiniams.

Labai įdomu, kad EISENHOWERIS SIŪLO SPECIALIAS REPRESIJAS valstybės priešams ir išdavikams. Komunistai, nuteisti už bandymą valstybės santvarką pakeisti jėgos būdu, neteks Amerikos pilietybės ir bus deportuoti.

tuomet vos 4 ha sklypui. Jį bolševikai atėmė ir dabar už darbą moka jam 2 kg javų. Javų sutaupyti nesiseka.

Rietavas. „Lygiame ir plačiame plote išdygo vandentiekio bokštas. Aplink jį rikiuojasi karvidės, arklidės, kiaulidės...“ Bokštas regis taip ir šaukia Lenino kelio kolchozininkams: „Ot, aš tai turiu vandens, o jūs galite parsinešti iš balos...“

Priekulė. Kyrovo vardo žvejų artelės nariai Liliškis, Gedaitis ir Peldžius pagal darbą vidutiniškai vienam nariui prikaisto uždarbio 4.000 rublių per mėnesį, bet, žinoma, neįmoka, sako — dar gali pamesti ar ką...

Mariampolė. Miestas ir kaimas šiemet dukart daugiau suvartojo „įvairių kruopų“. Naujos kruopoms parduotuvės plačiam vartojimui esą stei

Taipgi labai svarbus pasiūlymas

PAKEISTI KONSTITUCIJĄ, kad JAV piliečiai turėtų teisę dalyvauti parlamento rinkimuose nuo 18 metų, vieton lig šiol galiojusį 24 metų.

Žinoma, tai yra prezidento siūlymai, o ką nu-pręs parlamentas, tai paaiškes tik ateityje.

Tuo tarpu intensyviai RUOŠIAMASI BERLYNO DERYBOMS,

kurioms, kaip rašo Europos spauda, Maskva rimtai ruošiasi. Teigiama, kad Molotovas atsivešias toli einančių nuolatų — būsią sutikta sąjungti Vokietiją laisvų rinkimų pagrindu, kaip to reikalauja Vakarai. Berlyno dalių komendantai tariasi dėl konferencijos vietos, apsaugos ir tt.

ZARUBINAS APLANKE DULLESĄ

vis tų Berlyno derybų reikalu, kas taipgi rodo, kad Maskva šį kartą rimtai ruošiasi. Matyt, suprantama, kad tai bus jau paskutinis susitikimas, jeigu jis neduotų jokių vaisių.

— Irano premjeras užtikrino, kad parlamento rinkimai bus laisvi.

— Irane susiektas šamokslas išsprogdinti geležinkelų tiltus. Rastas dinamitas pas Irano nacionalistus ir komunistus ir nustatyti jų ryšiai su Prancūzijos komunistais.

— Atlanto Apsigynimo vadas gen. Giuteris pareiškė, kad sovietai dar neturi Europoje tiek jėgų, kad galėtų pramušti jos sudarytą apsigynimo užtvarką.

— Džilas pareiškė, kad Ju goslavijos valdymas komunistinių celių sistema jau yra atgavęs savo laikus.

— 20 valstybių, pasirašusių munitų sąjungą, pasiūlė Japonijai prieš s-gos prisidėti.

— Laos komunistus paskutinių metų smarkiai apkūlė sąjunginės jėgos.

— Į JAV naują kongreso sesiją atvyko 1200 žurnalistų.

— Vergų stovykloje Rusijos, Vorkutoje, buvo kilęs kalinių streikas, kuris numalšintas — sušaudyta 150 kalinių, šimtai perkelti į kitas stovyklas.

— Sovietų valdžia siūlo sovietinės enciklopedijos turėtojams pakeisti 4 puslapius ir vietoj Berijos įsidėti apie Beringo jūrą...

— Kinijos komunistai Amerikai pasiūlė sudaryti Korejos politinę komisiją, kuri spresėtų Korejos taikos klausimus.

gtinos Balandžio, Šešupės ir V. Montvylos vardo kolchozuose. Pavasario kolchozo sporto vadovas Vincas Kirvelaitis kombinacijomis užpildytą cukrų išigijo „daug slidžių“.

Klaipėda. Ligoninių skaičius kasmet didėja, o su jais teko ir lovų skaičių pusketvirtą kartą padidinti. Sekančiais metais norėtųsi įsteigti 100 lovų gimdymo namus. Bet kol veikia bobučių patarnavimas, skubotumo nėra.

„Gulbės“ fabriko darbininkai metinį audimo planą baigė gruodžio 16 d. Pagal tvarką, darbininkams tektų duoti iki galo metų atostogas. Bet palaikyti, tai, ko gero, pradės dar karštyti ant pamarų nuo mies to dengiančios mūrinės tvoros. Sugriau, paskui vėl semki iš miesto išdo milijonines sumas remontui...

TRUKSTA KVAPO, NĖRA RYZTO, PUBLIKA ŽIOVAUJA.

Apmetęs sporto pernykštę veiklą, radijas Kauno „Žalgirui“ pataria dažniau treniruotis, „Spartakui“ primetė stoka ryžto ir atkaklumo. Bėgikams pritrūksta kvapo. Dzindžiūskui ir Variakojui palinkėjo gauti savo pirmąsias smūgius. Ukmergės lengvaatlečiai turi mažiau sėdėti salėje. Vilniaus ir Kauno boksininkų sudėtis silpna, smūgiai netaiklūs, publika žiūrėdama užsikrečia žiovuliu. Resp. rekordininkas Vl. Paulauskas pagerino 3 T. Liet. rekordus. Jis sakosi, kad kai kurie iš jų nebuvo pagerinti nuo 1939 metų. Dalyvausius visą sąjunginiam Ma ratono bėgime. T. Sąj. sporto meisteris Alg. Saunoris pasiūlytą suraitęs variakojį ir Leningrade apgynęs čempiono vardą.

LAISKAS „KALĖDŲ SENIUI“

Prieš šventes R. Vokietiją užplūdo tūkstančiai proklamacijų, laiško formos, kuriose „jaunas pionierius Kleinas iš Stalino alėjos“ kreipėsi į Pieką su Kalėdų pageidavimais.

„Mielas Dėde, Drauge Prezidentai!

Tėvelis sakė, kad tu esi Kalėdų Senelis, nes ir laikraštį rašo, jog Tavo broliška tau ta mums padės, tai tu padėsi ir man. Tėvelis sakė, kad turi naują kursą, aš noriu Kalėdoms sekančio:

Porą tikros odos batelių, tokius, kaip Tavo ir Tavo pareigūnų.

Begales rusų kareivių paveikslukų, tai galėčiau visur lipinti.

Mažą karda, bet aštrų, nes tėvelis negauna barzdai skutis skustuvėliu.

Mažą lėlytę, pakabinti ant eglutės, bet ji turi būti panaši į Valterį Ulbrichtą ir taip, kaip jis, kad žmonės galėtų juoktis.

Atsiųsk ir prekės lydraštį, tai mamytė galės iš V. Berlyno be baimės man parnešti bananą.

Nepyk, kad nemoku tautos himno, bet aš moku tą dainą, kur sakoma, kad saldžiausius vaisius suėda didieji žvėrys. Tėvelis sako aš turiu baigti. Jis sako naujas kursas yra geriausia dovana.

Draugystė Tavo Klausas“.

V. Orija.

— Indija iš Amerikos gavo naują paskolą.

— Korejos karo belaisviai sausio 23 dieną turi gauti laisvę. Tam yra pasipriešinimo.

PIRMAS LIETUVIŠKAS ŠOKIŲ VAKARAS PORT COLBORNE, ONT.

Sausio 16 dieną (šeštadienį) Port Colborne Ont., 223 Bell St. Naujoje Italų salėje (rytinėje miesto pusėje, važiuoti nuo Wellando 6 mylios link Port Colborne 58 kelių), 7 vakaro rengiamas pirmas lietuviškas šokių vakaras Port Colborne Ont. Vakarą metu bus įvairi programa, turtinga loterija, bufetas, ir puiki europietiška muzika.

Maloniai kviečiami šiame rengime dalyvauti Wellando, Port Colborne, Niagara Falls, St. Catharines ir kitų vietovių lietuviai.

Visas iš parenigmo pelnas skiriamas vieno mokinio Vasario 16 gimnazijoje V. Vokietijoje išlaikymui.

Gimnazijai Remti Komitetas. Port Colborne, Ont.

PAUL COTE,

plačiai žinomas lietuvių bičiulis, Kanados fed. parlamento narys ir viceministeris yra išrinktas Vyriausiojo teismo teisėju. Atsakingose pareigose linkime jam gražiausios sėkmės.

NAUJA RUSŲ INVAZIJA LIETUVON.

Pagal „rugsėjo plenumą“, i Lietuvą pradėti masiškai siųsti rusai, užimti kolchozų pirminkų ir traktorių stočių direktorių vietas. Jų tiek brūkama, kad net ir per radiją teko nurodyti, jog tai yra savanoriai — zootechnikai, agro technikai — ruseliai, norį padėti užkūsti spragą trukstamų jėgų. Radijas sumini vien iš Leningrado atvykus 20 asmenų. Tuoj, įkandin, pažymi ne užilgo lietuvių sulauksiant dar naują transportą. Suminėtos Angarovo, Durochovo, Fanstovo, Šalunovo ir kitų pavardės. Matyt, tai nusipelnę Muravjovo pėdomis eiti.

SVARBI INFORMACIJA.

Bičiulis J. Cicėnas savo, kaip visuomet, didžiai pasigėrėtinu ir širdį giliai perveriančiu gyvu žodžiu, straipsnyje „15.000 dol. už BALFO direktorių ambicijas“, tikras sau, pajudins žemę. Iš savo pusės, turiu pareigą pranešti mieliems tautiečiams - aukotojams bei aukų rinkėjams, kad minėtą nuostolį galime mes patys sumažinti, būtent: PLB Vok. Kr. Valdybos Pirmininkas Pr. Zundė praneša, kad pinigų Gimnazijos Rūmų Fondui galima siųsti ir per Šveicariją, iš kur jie bus gauti šparkmarkėmis. Atseit, minėtas nuostolis atitinkamai mažės.

Aukotojų patogumui patiekiamas paaiškinimas apie pinigų pervedimus į Šveicariją anglų kalba, kad tekstus galima būtų iš karto pasinaudoti:

„Please effect payment to the account of the Banque Cantonale de Zurich, Zurich

with one of the following Company, New York banks: Bank of the Manhattan Bankers Trust Company, The Chase National Bank of the City New York, Manufacturers Trust Company, The National City Bank of New York

in favour of Litauische Gemeinschaft in der Schweiz, Zurich, Sonderkonto Litauisches Gymnasium (asking the bank in question to forward their credit advice to Zurich by air mail).

Kanadoje tas pats. Bank of Montreal, P. Q. ir Canadian Bank of Commerce, Toronto Ontario. Iš Šveicarijos pinigai, sutelkti toje sąskaitoje, bus pervedami špėmarkėmis. Jonas Čėsna.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50		America & S. America \$ 5.50	
Visur kitur	\$ 6.00	Other Contries	\$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15	Pajieškojimų kaina	\$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

METAS TVIRTINTIS EKONOMISKAI.

Gal tai ir teisybė, nes pramonės krašte gyvenamas, nežinau žmogus nei dienos, nei valandos, kada atsidursi gatvėje be skatiko kišenėje. Bet dažnai įvairioms permainoms klūtį sudaro ištuvio būdas, sėsūs, abejingas naujenyboms, atsargus. Mažas išimtis sudaro įvairūs pramuštgalviai, kurie nenorėdami žemės arti, sunkiai dirbti — trenkdamiesi miestus, ten pusdykiai plušdavo sušilę fabrikuose, arba mokydavosi amatų. Žinoma, jie daugiau išprusdavo ir prieš buv. savo kaimynus jau didžiudavosi miestietiškais draubūžiais ir papročiais.

Miestiečiai irgi vertėsi, kaip išmanė: amatai, smulki prekyba, darbas fabrike ar palaiminta valdinė tarnyba. Na, apie kūrį pramonės įstaigų gal tik retas pagalvodavo.

Vis tik kiekvienas iš jų buvo priklausomas nuo darbdavio malonės ir nuotaikos. Geriau jau buvo amatininkui arba ūkininkui, kurie, kaip tie gaidžiai, ant savo kiemo jautėsi drąsus.

Taip ir čia išsivijoje daug-

KOLEGOS MOKYTOJAI,

JAV Kongreso priimtoji Kersteno rezoliucija 346 ištrinti Baltijos kraštų problemą bei pavergti yra didelė proga parodyti laisvajam pasauliui, kaip sovietai Lietuvą smurtu okupavo, gyvenimą sugriovė, mūsų tautą naikina ir kraštą nuteriojo. Žinoma, juk, kokių dideliu susidomėjimu JAV itakingoji spauda seka liudininkų apklausinėjimus. Kartu tai yra galinga priemonė mūsų kojoje už Lietuvos laisvę — mums visiems įsijungus ir parodymais visu ryškumu demas krus Sovietus. Minėtos JAV Kongreso rezoliucijos vaidmuo tolimesniems Lietuvos laisvini-

mo žygiams gali būti daug didesnis, negu dabar daugeliui atrodo.

Bolševikų padarytai žalai Lietuvos švietimo darbuotojams, institucijoms (pradžios, vidurinėms, specialiosioms mokykloms) ir švietimui apskritai pavaizduoti ir žinioms iš mokytojų apie bolševikų darbus rinkti Amerikos Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago Apygardos Valdyba, susitarus su savo centro valdyba ir Aima, sudarė prieš kurį laiką komisiją. Komisija, veikianti Amerikos Lietuvių Mokytojų Sąjungos vardu, kreipėsi į Amerikos Lietuvių Mokytojų S-gos

Iš „pryšakinės technikos“ juokdary fronto...

KAIP GRAŽIAI SOVIETUOSE VYKSTA DARBAS

Bimba, Mizara ir Yla labai nepatenkinti Vilniaus „Tiesos“ 1953 metų lapkričio 17 dienos Nr. 271(3254) straipsniu: „TSKP CK rugsėjo plenumo nutarimo vykdymą tikrinant — Abejingumas žemės ūkio užsakymams“, kuriame rašoma:

„Kolūkis pasistatė naują didelę karvidę. Mašinų-traktorių stoties mechanizatoriai įrengė čia automatinę girdyklą. Tačiau perduoti jį eksploatacijai nėra kaip: nors vanden-tiekio linija ir pradėta įrengti, vamzdžiai sudėti, tačiau tarpu savyje jie ligi šios dienos nėra dar sujungti.“

Taip yra ne tik viename kolūkyje, ne tik viename rajone. Dešimtys kolūkių negali užbaigti pas save vandentiekio įrengimo. Ir vis dėl vienos, at rodo, visai nežymios priežasties: nėra fittingų, t. y. vamzdžių sujungti detalii. Tiek ti fittingus turi kauniškas J. Greifenbergerio vardo metalo dirbinių fabrikas. Dar praėjusiais metais įmonė turėjo pateikti „Lietžemtiekiui“ 15 tonų fittingų, o nedavė nė vieno kilogramo. Tas pats kartojasi ir šiais metais. Ir štai, stokodami šių nesudėtingų detalių, kolūkiai negali baigti vandentiekio įrengimo, panaudoti fermose automatinę girdyklą.

Kodėl gi kaimas negauna fittingų? Mat, gaminami jie ne iš paprasto, o kaus ketaus. O kaip tik šios ketaus rūšies gamybos J. Greifenbergerio vardo įmonė ilgą laiką niekaip negalėjo įsisavinti. Fabriko direktorius drg. Abonovas kaltino Statybos trestą Nr. 2: sta tybininkai, girdi, vilkina liejyklos rekonstruktavimą, ilgai stato temperavimo krosnį, kurioje turi būti atideginami ketaus liejiniai, t. y. kurioje ketaus įgyja naują savybę, tampa kalus, nustoja būti trapus. Vietinė ir kuro pramonės ministerijoje irgi vyravo tokios pat nuotaikos: kalti vieni tik sta tybininkai. Iš tiesų, pastarieji gerokai užvilkinę statybą. Bet štai pagaliau šių metų rug sėjo mėnesį temperavimo kros-

vienetus ir žinios jau plaukia. Komisijos kūrėjas, tačiau nepasiekė daugelio mokytojų, gyvenančių pavieniui įvairiose JAV vietovėse ir ne priklausančių Sąjungos skyriams. Taip pat nepasiekė ir ti mokytojų, kurie gyvena už JAV ribų. Svarbu tačiau, kad visi buvę Lietuvos mokytojai, nežinint kuriam pasaulio krašte dabar gyventų, duotų šiuo svarbiu reikalu savo žinias bei parodymus. Todėl, ko lega, jei savo žinių bei parodymų kitais kanalais dar nesat patiekę, malonėkite tuoj pat šiandien pranešti šiuo reikalu savo adresą American Lithuanian Council, 1739 So Hald Str., Chicago, Ill., USA., ir iš ten tuojau gausite tolimėtes informacijas.

Mokytojai visada buvo jautūs tėvynės reikalams. Todėl tikime, kad kiekvienas mokytojas atliks savo pareigą šiuo Lietuvai svarbiu reikalu. Amerikos Liet. Mokytojų S-gos Chicago Apyg. Valdyba.

JUOKDARIAI...

Bimbiška laisvė.

Bimba rašo: „Klaipėdos kraštas yra integralinė Lietuvos dalis. Prie jos jokiu pretenzijų neturi laisvoji Vokietija“.

Labai gerai, jeigu neturi. Tik tai „laisvoji Vokietija“, de ja, yra tokia pat laisva, kaip laisvas ir Bimba... Kaip Bimba priklauso nuo Maskvos, taip ir „laisvoji Vokietija“ priklaus so nuo Maskvos. Taigi, abu priklausomi ir abu šoka pagal Maskvos dresūrą. Tokia yra bimbiška laisvė, arba anot pačio Bimbos, „kryžiokiška laisvė“.

Donosčikais — Stalino — Berijos ūlai.

Bimba piktinasi, kad dr. P. Grigaitis ir St. Strazdas teis me davė parodymų apie komunistus Andrių ir Pruseiką. Lo giška yra — teismas pašaukė,

nis buvo užbaigta. Ir kas pa aiškėjo? Ogi tai, kad įmonė visiškai nėra pasiruošusi fittingų ir daugelio kitų kaus ketaus dirbinių gamybai.

Šalia temperavimo krosnies galima išvysti tokį vaizdą: sto vi 2—3 darbininkai prie dėžių su ataususiais dirbiniais ir pa prastais plaktukais valo juos nuo temperavimo metu prilipu sio ir sukietėjusio smėlio. O ka dangi detalių tūkstančiai, tai galima įsivaizduoti, kas tai per darbas. Gal taip ir buvo dirbama senovės laikais, tačiau r ybinei įmonei šis primityvus darbo procesas garbės nedaro. Tuo tarpu, jei panaudoti tam tikslui specialų aparatą, veikiantį suspausto oro pagalba, galima būtų viską atlikti dešimteriopai greičiau. Deja, tokių aparatų įmonė laiku nepa sirūpino, nors laiko buvo pakankamai. Tai dar ne viskas. Jau gamybos proceso metu paaiškėjo, kad čia nežinoma ko kia turi būti šichta, t. y. metalo mišinys lydimui. Ir štai, pasi rodo, detalės po jų atideginimo yra perdėm kietos ir tolimesniam mechaniniam apdirbimui netinkamos. Reikia fittinguose išgręžti sriegius, o sriegiškai tuojau ir nudyla. Nepritaikytos fittingų apdirbimui ir staklės. Taip spalio mėnesį įmo nėje ėmė augti krūvos neapdirbtų fittingų. Įmonė neįvykdė nė 50 procentų jų gamybos plano. Respublikos statybos ir kolūkiai vėl liko be šių smulkių, tačiau didžiųjų reikalingų detalių.

Šių faktų akivaizdoje fabriko vyr. inžinierius drg. Rechlevičius ir liejyklos viršininkas drg. Kurauskas skubiai išvyko į Maskvos Voikovo vardo santechnikų įrengimų gamyklą, kad ten susipažintų su kaus ketaus gamybos procesu. O gamyba Kaune tuo metu stovėjo vietoje.

Bet juk ir susipažinti su dar bu Voikovo vardo fabrike, ir pasiruoti mechaniniam deta lių apdirbimui bei jų valymui buvo galima daug anksčiau. Jokie statybininkai šito, reikia manyti, negalėjo sutrukdyti. Trukdė kas kita: neorganizuotumas, abejingumas šiai naujai jai gamybai. „Pasiruoti visa da spėsime, — raminois gamyklos vadovai. — Tegu tik krosnį mums pastato“. Taip jie nudelsė ligi to laiko, kol statyba buvo baigta.

O juk jei įmonė laiku įsisa vintų ir išplėstų kaus ketaus gamybą, tai ji galėtų teikti žemės ūkiui ir daug daugiau įvai rių detalių. Dažnai dėl vienos ar kitos detalės nebuvimo su stoja kultivatoriai „KP-3“ ir „KP-4“, detalių iš netrapaus ketaus reikalingi ir traktori niai plūgai. Žemės ūkio ir pa ruošų ministerija dar šių me tų pradžioje pateikė Vietinės ir kuro pramonės ministerijai sąrašą atsarginių dalių, labai reikalingų mašinų — traktorių stotims. Dauguma šių deta

lių būtų gaminama iš kaus ketaus. Tačiau vietinės ir ku ro pramonės ministerija, užuo tojas atliks savo pareigą šiuo Lietuvai svarbiu reikalu. Amerikos Liet. Mokytojų S-gos Chicago Apyg. Valdyba.

jie paliudijo, ką žino.

Bet Bimba juos vadina ir piktindamasis pravardžiuoja „donosčikais“. Tai žinoma, ne sutinka su tiesa. Bet, jeigu Bimba piktinasi „donosčikais“, tai jis daro pagrįdint sovietų tar no klaidą, nes donosai yra visos sovietinės sistemos, kurią kūrė Stalinas — Berija — Malenkovas, pagrindas. Be dono sų sovietinė sistema neišsilaikytų. Badas verčia žmones gelbėtis ir daryti donosus už Judo grašius. Taip yra so vietuose, kuriuos taip atsidė jęs perša Bimba.

Bimba suklupo.

Tūlas „eilinis“ komunistas Bimbą visiškai subukino dėl džazo muzikos. Tas „eilinis“, žinoma, teisus... ir todėl „va dą“ Bimbą padėjo ant menčių... Idomu buvo stebėti, kaip „vadas“ raitosi po „eilinių“ Mandrappikis.

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UZSIPRENUMERUOTI. TĄ GALIMA ATLIKI PAPRASCIAUSIU BŪDU: DEKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PASTATU LAISKU SIŪSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaide — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna bargin tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

KLBENDRUOMENES REIKALAI

KLB ŠALPOS FONDO C. KOMITETO ŽINIOS.

— Per trumpą savo veiklos pe rijodą (6 mėn.) C. Komitetas savo padaliniais paruošė ir iš siuntinėjo 4 aplinkraščius ir surinko apie 3.000 dolerių au kų (Apyšk. bus paskelbta). — Paskutiniu metu šalpos reikalams aukoj: S. Fondo Ap. Komitetas — 10 dol., Fort Wil liam Apyl. Komitetas — 10 d., Fort William Apyl. Komitetas — 33,66 dol., p. Trečio kas iš Ottawos — 10 dol., K. L. K. Moterų Dr-jos Montre alio sk. — 140 dol., Spaudos B-vė „Žiburiai“ — 15 dol., K. L. Moterų Dr-jos Toronto skyr. — 25 do.

Visiems aukotojams C. Ko mitetas nuoširdžiai dėkoja. Jū sų aukos panaudotos pagal Jū sų pageidavimą.

— Anksčiau spaudoje paskelb toje žinutėje apie Delhi lietu vius įsibrovė klaida. Ne dehle čiai paaukojo 45 dol., bet Rod ney apyl. lietuviai. Taigi jiems priklausio paskelbtoji pagarba ir padėka.

— Šalpos Fondo įstatai įregis truoti valdžios įstaigose. Tai gi visi aukotojai paaukotas su mas gali įrašyti savo išlaidų pozicijose income tax'o blan kuose ir atitinkamai sumažinti darbo mokesčius.

— Šalpos Fondo C. Komiteto ūkio vadovu sutiko būti agron. Sonda, tylus ir kruopštus vi-

liu. Rašte, adresuotame Žemės ūkio ir paruošų ministerijai, Vietinės ir kuro pramonės ministro pavaduotojas A. Tam boycevas atsakė: „Pranešu, kad Vietinės ir kuro pramonės mi nisterija negali priimti užsaky mo detalės pagal pridėtą są rašą gaminti... Detalės iš ka laus ketaus negali būti paga mintos dėl nebuvimo gamybi nių galimų“.

Štai kaip šaltai ir abejingai pažiūrėta į žemės ūkio porei kius.

Gal nevertėtų taip plačiai mi nėti šios istorijos, jei ji nebū tų būdinga iš viso Vietinės ir kuro pramonės ministerijos už imamai pozicijai.

Respublikos vietinė pramo nė gavo svarbią užduotį: įsisa vinti eilės naujų žemės ūkio mašinų gamybą. Dar šių metų trečiame ketvirtyje turėjo bū ti pateikta 100 bėginių akėčių. Reikalinga įsisavinti traktori nius šienvilkių, kūgiakrovių ir kitų mašinų bei įrengimų ga mybą. Ministerija, gavusi šią užduotį, mechanškai paskirs tė užsakymą atskiroms savo įmonėms — Rokiškio „Plū gui“ bei Marijampolės ir Šiau lių pramonės kombinatams. Tuo ir buvo nusiraminta. Ta čiau įmonėms neužtekto vien tik gauti užsakymą: joms rei kalinga ir techninė pagalba ir atitinkamos medžiagos, nekal bant jau apie kontrolę. Palik tos savo nuožiūrai, įmonės ma ža ką tedaro. Ministerijos tie kimo ir realizavimo valdyba ne aprūpino jų žaliava ir medžia gomis. Netenka tad stebėtis, kad naujų mašinų gamybos įsi savinimas vyksta labai lėtai, kad vietoje 100 bėginių akė čių neduota nė vienos. Pažy mėtina, kad ministerijoje šis faktas nesukėlė rimto susirūpi nimio, ir kad net dabar nei ga mybos skyriaus vedėjas drg. Aksionenko, nei rajoninės pra monės valdybos viršininkas drg. Nutautas nežino, ką gi da ro įmonės, vykdančios šį užda vinių.

Panašiai atsitiko ir su „At ramos“ fabrika Kaune. Ši įmo nė ilgą laiką gamino mažos tal pos pašarų šutintuvus, netin kančius naujos erdvioms kol

suomenės veikėjas.

— Turbūt Vokietijoje neliko nė vieno lietuviu, kuris kana diečiams per C. Komitetą ir kitus šalpos organus nebūtų pa reiškęs savo džiaugsmo ir pa dėkos už suteiktą jiems para mą cukraus ir kitų gėrybių pa vidale.

— Toronto Moterų Šalpos Gru pė „Daina“ C. Komitetą pain formavo, kad ji Kalėdų Šven čių proga sušalpė Vokietijos lietuvių suma 462,50 dol.

KLB Šalpos Fondo Informacijos dalis.

SVARBUS PRANEŠIMAS MŪSŲ AUKOTOJAMS.

Turime paaiškinti, kad dėl lešų trūkumo ir brangaus pašto tarifo BTLFas negali siuntinėti kiekvienam tremtiniui atskirus pakietus. Amerikos valdžia padengia tik nevardin tų siuntų persiuntimo išlai das, o už vardinus jau tenka mokėti pačiam BALFui, ko, žinoma, padaryti negalima.

Ta pačia proga pakartotinai prašome nesiųsti BALFo Cent rūši neapmokėtų siuntų. Neap mokėtų siuntų išlaidas tenka padengti pačiam BALFui. Jų gaunant daugiau susidaro nemaža išlaidų suma, kurios, dėl labai ribotų piniginių išteklių, BALFas padengti negali.

BALFo Centras.

ūkių kiauлідėms. Dar pernai įmonė turėjo perorganizuoti gamybą ir vietoje 200 litrų tal pos šutintuvų, neturėjusių paklausos, duoti 2,5 karto dides nius. Tačiau įmonė atkakliai gamino atgyvenusio pavyz džio šutintuvus. Tuo pat metu ministerija nepadėjo gamyk lai pertvarkyti darbą, neap rū pino jos reikiamais įrengimais. Todėl šutintuvų gamyba teko visiškai nutraukti.

Įsisavinti naują žemės ūkio mašiną, naujai suorganizuoti gamybos procesą nėra, žino ma, lengvas dalykas. Čia rei kia parodyti daug organizuotu mo, sumanumo, pasirūpinti bū tinais įrengimais bei medžiago mis, apmokėti žmones. O to kaip tik dažnai ir nedaroma.

Esti taip pat ir tokių atsitiki mų, kuomet Žemės ūkio ir paruošų ministerijos paraiskos būna nerealaus, išpūstos. An tai, šiai ministerijai kategoriš kai reikalaujant, į 1953 metų gamybos planą buvo įtraukti didžiuliai kiekiai metalinių da lių įvairaus tipo akėčioms ir kultivatoriams „Priekalo“ fab rikas Kaune pagamino šių da lų daugiau kaip šimtą tūkstan čių. Ir kas gi paaiškėjo? Pa sirodo, paraška buvo išpūsta, tokie kiekiai detalių niekam ne reikalingi, ir jos dabar pavir to įšalusiu kapitalu. Tuo pat metu Vartotojų kooperatyvų są jungos bazės atsisako imti dau gelį jų pačių užsakytų detalių dėl susidariusio perteklaus. Šiuo metu fabrike yra nereali zuotos žemės ūkiui skirtos pro dukcijos už šimtus tūkstančių rublių“.

Tai taip vyksta okupuotoje Lietuvoje darbai, kuriuos „or ganizuoja“ ir tvarko okupantai su savo „pryšakine techni ka“, o Amerikoje ir Kanado je propagandos apjakintus žmo nes vis dar tebelauko kvailiais ir apjakėliais Bimba, Mizara, Yla ir kiti „teisybės“ skelbė jai...

Kodėl gi „Vilnis“, „Laisvė“ ir „Liaudies Balsas“ nepersp ausdina iš Vilniaus komunistų oficiozo „Tiesos“ šitų straips nių, o vis tebevašina savo skai tytojus visokiais nesamais „so vietiniais migdolais“?

Per 6 metus belaisvių stovykloje Sibire įgytos li gos pasekmės, 1953 m. gruodžio 14 d. Karlsruhe miesto ligoninėje, Vokietijoje, mirus jo broliui,

KUN. DR. MARTYNUI KAVOLIUI,

reiškiame gilią užuojautą.

Evang. Liuter. Lietuvių Parapija Toronte.

P. p. Marytei ir Jonui ADOMAIČIAMS

ir

Teresei ir Onai STANKŪNAITĖMS

jų brangiam tėvui ir uošviui

A. + A.

JONUI STANKŪNUI

mirus, reiškiame gilią užuojautą.

Z., V. Bilevičiai, D., J. Daniliauskai, B., K. Vilčinskai.

Paneli ONAI STANKŪNAITEI

ir

poniai MARIJAI ADOMAITIENEI,

jų mylimam tėvui

STANKŪNUI JONUI

mirus, nuoširdžiai užjaučia

L. K. Moterų Dr-jos Montrealio Skyrius.

P. p. Marijai ir Jonui ADOMAIČIAMS,

p. p. Onutei ir Teresei STANKŪNAITĖMS

dėl jų Tėvelio ir Uošvio

A. + A.

JONO STANKŪNO

mirties nuoširdžią užuojautą reiškia

K. ir L. Balzarai.

Jei norime išlikti gyvi, turime jungtis draugėn

Po pirmojo pasaulinio karo, sugriuvus imperialistinėms Rusijai ir Vokietijai, trys Pabaltijos tautos įgijo nepriklausomybę. Bet jau iš pat pradžių visos trys tautos vedė gana atskirą valstybinę ir kultūrinę gyvenimą, nebeįsijungdamos į bendrą tautinį judėjimą. Jis turėjo būti bendras priešus, turėjo bendrą tikslą, turėjo bendrą tautinį judėjimą. Bet jau iš pat pradžių visos trys tautos vedė gana atskirą valstybinę ir kultūrinę gyvenimą, nebeįsijungdamos į bendrą tautinį judėjimą. Jis turėjo būti bendras priešus, turėjo bendrą tikslą, turėjo bendrą tautinį judėjimą.

Nesenoji praeitis.

Visos trys tautos žiūrėjo tie siog ir vakarus, į vidurinę ir vakarų Europą. Yra mažai pabaltiečių, kurie kiek daugiau pažįsta savo kaimynines valstybes. Mums visiems daugiausia žinomi yra miestai Berlynas, Paryžius, Roma, negu Kaunas, Ryga ir Talinas.

Kultūrinėje srityje reikėtų pažymėti kelias draugijas, kurios išėjo į viešumą paskaitomis apie kaimynines valstybes tautinių švenčių proga. Mažas buvo skaičius kultūrininkų, pasitačiusių sau tikslą suartinti tris Baltų tautas.

Valstybės beveik nepriėjo prie politinio bendradarbiavimo. Būdavo kai-kurių pasitarimų susisiekimo srityje. Sudarytos politinės sutartys yra tos pačios rūšies, kurios Baltų valstybės sudarydavo ir su tolimomis valstybėmis.

Net laikotarpį, kai vokiečių nacionalsocializmas savo propaganda išėjo toli už savo ribų, nebuvo sukrusta, nors jo buvo aiški tendencija pagrįbti netik kai kurias sritis, bet veržtis toli į rytus.

Ir bolševikinis pavojus nebuvo pakankamai įvertintas. Buvo įsigyvenusi nuomonė, jog bolševikai neis į vakarus, o įeigū jie eitu, juos sulaukė vakarų demokratijos. Bet nieko nebuvo daroma užtikrinti sau šitų demokratijų paramą. Ypatinai senesnės kartos žmonių buvo aiškinama, jog bolševizmas nebesą toks pavojingas, kaip seniau. Tikrąjį mūsų kaimynų tikslą gavome suprasti, kai 1939 m. rugpjūčio m. paaikėjo Hitlerio ir Stalino sudarytos sutartys likviduoti Pabaltį ir Lenkiją.

Tik tuomet buvo kiek sukrusta, pradėta kiek rimčiau bendradarbiauti. Bet šitas su-

buzdimas buvo per vėlus praktiškai gyvenime. Jis bolševikams davė pamatą iškelti apkaltnimus prieš kalbamų valstybių vyriausybes ir jas savo tikslams išprieivartauti.

Kadangi visų trijų valstybių tarpe nebuvo artimesnio ir glaudesnio bendradarbiavimo ir taip pat neegzistavo geležinė valia sujungtomis jėgomis ginti savo savarankiškumą. So vietų vyriausybė lengvai galėjo likviduoti mūsų nepriklausomybes. Vienai valstybei po kitos, trumpais terminais pastatyti ultimatumai privedė prie rusų kariuomenės įgū įvedimo ir 1941 m. pavasarį prie Pabaltijos visiško okupavimo.

Tai buvo Baltų tautų tragedija, kuri pertraukė mūsų nepriklausomybę ir kurios išdavas mes dar šiandien tebekenčiame. Mes vargstame sieliskai emigracijoje, o namuose likusieji kenčia ir kraujuoja po negailestingą bolševikų diktatūrą.

Yra sunku tiksliai pasakyti, kaip mūsų kraštų politika būtų išsivysčiusi kitaip veikiant. Bet mes matėme, kad Sovietų Sąjunga 1939-40 m. sustabdė karą prieš Suomiją, kai ji pajuto suomių tautos geležinį ir nepalaužiamą norą priešintis agresoriui. Šito fakto išvadoje Suomija dar šiandien tebėra nepriklausoma valstybė.

Mes visi tikime, kad už tam tikro laiko išsipildys ir bolševikinio režimo likimas, kaip prieš 8 metus sugriuvo fašizmas ir nacionalsocializmas. Mes visi tikime, kad naujo ginkluoto susirėmimo tarp pasaulio galiūnų pasekmėje prabilis laisvės varpai ir mūsų broliams ir seserims, taip sunkiai kenčiantiems tėvynėje.

Mokykimės iš klaidų.

Bet mes neturime užmiršti įvykių klaidų ir turime viską padaryti, kad dar kartą neįvyktų baltiškoji tragedija. To dėl mes turime įsiskirti ir rasti kelių sujungti mūsų, po visą pasaulį išbarstytas jėgas ir pasidaryti tiek stiprūs, kiek tik įmanoma. Šitas reikalavimas dabartiniu metu liečia kaip tik mus emigracijoje, nes mes, deka mūsų gyvenamų kraštų politinės laisvės, turime puikias galimybes jau dabar suorganizuoti mūsų ateities politiką.

Pirmiausia dėl pačių laisvės pasirašiusiųjų. Atkreipti reikiama visuomenės dėmesį į tai, kad išvardintieji keturi asmenys savo laiško pradžioje viešai užsirekomendavo kalbą buvusio bažnyčios statybos komiteto vardu, kuris, kaip žino ma, susidėjo iš 14 asmenų ir kuris rugpjūčio mėnesį yra iširęs. Todėl, jei šitie vyrai padorėjo prakalbėti viso buvusio komiteto vardu, tai tuo atveju privalėjo įrodyti, kokių įgaliojimų ir kokių nutarimų jie tai daro. Kadangi tų sąlygų laiške nėra žymu, skaitau, kad jis nusakyta teise nau dojas sauvališkai ir todėl jų pasirašyta atvirą laišką traktuoju tik kaip paskiros asmenų grupelės, kuriai ir skiriu visą atsakomybę už jos turinį ir minčių reiškimo formą.

1. Paminėtas laiškas nėra koks nors rimtas iškelto klausimo nagrinėjimas arba aiškus atsakymas, bet tai yra apkalvotas sprendimas, pagal kurį siekiama mano asmenį sugriauti ir kurio priedanga apsaugoti apyskaitos užslėpimą, o kartu, žinoma, išgelbėti ir savo as. Todėl šis jų laiškas man daugiau primena kazokų laišką (rodos, Taras Bulba veikalas), kuris, susiradę raštinin-

DR. MARTYNO ANYSO BALTŲ FEDERACIJOJE TO RONTĖ PASAKYTA KALBA SĄRYSYJE SU BALTŲ FEDERACIJOS KONSTITUCIJOS PROJEKTO DĖSTYMO.

tišką gyvenimą, tuo labiau, kad mūsų didžiausias politinis rėmėjas, USA, tokio Europos valstybių susiorganizavimo netik pageidauja, bet jį ir skatina, kaip pakartotinai girdėjome iš tos vyriausybės sferų.

Po Antro pasaulinio karo pabaigos buvo daug kalbama apie politinį ir militarinį Europos valstybių susijungimą, su tikslu sudaryti kuo didžiausią pasipriešinimą išoriniams agresoriams. Reikėtų priminti Schumano planą, NATO (Šiaurės Atlanto Pakta), Europinį judėjimą ir galiausiai Strassburgo vyriausybę. Išėitū iš šitos paskaitos rėmų apie šitas organizacijas daugiau pasakyti. Bet vienas yra aišku, kad ateities Europoje, nors ji ir nebūtų sujungta į bendrą vienetą, susidarys skaičius politinių blokų, su tikslu sekmingai atsiginti nuo išorinių priešu.

Rytinės Europos suinteresuotose sferose daug kalbama apie galimą susijungimą Gudijos su Ukraina, toliau su Lenkija. Manau, jog būtų nesąmonė kalbėti apie susijungimą atskirų Pabaltijos valstybių su minėtu slavišku bloku, pav. Ukraina bei Gudija, kurios turėtų 60 milijonų gyventojų su viršum. Tai reikėtų pateikti iš letaus ir varvinį, iš vienos negerovės ir kitą. Tokį didelį jėgų skirtumą nebūtų galima iš-

lyginti net gudriausiai išgalvotais susitarimais ir konstitucijomis.

Apie politinę bei ekonominę nepriklausomybę nebeliktų nei galvoti. O nepriklausomybė mūsų tautos yra brangiausia. Mes dabar žinome iš praktiško patyrimo, kad net bloga tautinė valdžia yra šimtą kartų geresnė už blogą svetimą valdžią. Mes taip pat žinome, kad gyventi savo, mažai turtin game krašte, yra visvien daug geriau, negu būti pavergtam svetimos jėgos, kuri krašto gyventojus sistemingai badina bei plikina. Tikiau, kad apie tai nėra ko diskutuoti.

Ruošimės ateičiai.

Mes turime jau šiandien galvoti ir daryti žygių, kad tolimesnėje ateityje mes vėl nebūtume pastatyti prieš alternatyvą, kuri mūsų tautoms vėl duotų naują vergiją. Trumpai sakant, mes jau dabar turime galvoti apie trijų baltiškų tautų, — estų, latvių ir lietuvių — politinį susijungimą, kad vėlesnių politinių įvykių metu galėtume mesti į politines svarstyklės tris kartus didesnį politinį ir ūkišką pajėgumą. Yra labai svarbu, ar politiniai atstovai kalba už dviejų milijonų arba dar mažesnę tautą arba už penkių milijonų bloką. Geografinio padėties yra ta pati visoje Pabaltijos erdvėje, gy-

Jis skelbia Naujuosius Metus...

venimo sąlygos nedaug kuo skiriasi. Kas mus skiria, yra skirtingos kalbos ir nepažinimas vienas kito.

Svarbiausia yra, jog mes sudarome likimo bendruomenę iš pat ankstyviausių laikų. Beveik visuomet, bent vėlybesniais laikais turėjome tuos pačius priešus. Taip bus ir ateityje. Kiekvieną kartą mūsų tautos pateko po svetimu jungu, kadangi jos buvo per silpnos atsiginti priešus, atskirai veikdamos. Iš šitų įvykių mes turime imti pamoką ir pradėti kitaip galvoti ir veikti. Ateityje mes turime veikti sujungtomis jėgomis, „viribus unitis“, sako romėniškas priežodis.

Mano šios dienos paskaita turi kaip tik šitą tikslą. Jūs girdėsite mano sudarytą Baltų Federacijos Konstitucijos projektą. Prašau mane tikrai suprasti, jog tai nėra jau galutinė konstitucija, bet tik jos projektas. Tai yra rėmai konstitucijos, sulig kuria mūsų trijų valstybių bendradarbiavimas gali pasidaryti tikru politiniu įrankiu.

Aš stengiausi išlaikyti mūsų valstybių nepriklausomybę, o suvaržyti suvereniskumą tik tiek, kiek tai reikalaujama federacijai įgyvendinti. Kitus visus nuostatus girdėsite konstitucijos dėstymo metu.

Dėl Baltų Federacijos.

Prašoma nesakyti, kad toks Baltų Federacijos sudarymas dar per ankstyvas ir viską galima atlikti vėliau. Tai klaidingas aiškinimas ir nesupratimas politinės padėties. Kaip tik emigracijoje mes turime užsiimti šiuo reikalu ir jau dabar mes turime sudaryti gata vą konstituciją. Kartu mes turime žengti prie praktiško bendradarbiavimo. Mūsų tėvynėje likę broliai ir sesers tatau negali atlikti.

Jeigu kas nors sakys, kad šitas projektas eina per toli, prašau padaryti konkrečių pasiūlymų jį susiaurinti. Jeigu kam atrodo, jog jis per siauras, prašoma pagalvoti, kaip jį išplėsti ir padaryti efektyviškesnį. Jeigu trečias sakys, jog projektas sudarytas viršžmogiškomis jėgomis, noriu pasakyti, jog tokiu laisvam susitarimui vykdyti daugiau reikia negu normalinio žmogaus jėgų. Liaudies patarlė sako, jog

puodus lipdo ne dievai, bet žmonės. Logiškoje išvadoje reikia sakyti, kad politika sudaro ir ją vykdo ne viršgamtinės jėgos, bet žmonės. Jeigu mūsų trijų šalių tautiečiai persiunkis kita idėja sudaryti visų trijų tautų susijungimą, tai jie tokiai konstitucijai duos reikalingą supratimą ir ją išpildys sulig jos žodžiais ir prasme.

Todėl šituo reikalu turi užsiimti ne skeptikai bei pesimistai, bet idealistai bei optimistai. Ir Roma nebuvo pastatyta per vieną dieną, bet tūkstantčio metų bėgyje. Šita patyrimo taisyklė galioja ir mūsų gyvenimui.

Norėčiau pasakyti, kad valstybei sukurti ir ją išlaikyti reikia be visų piliečių praktiško darbo daug pasišventimo ir kartais net daug aukų. Didžioji valstybės nekarta ant savos tėvynės aukuro yra paauka vusios tūkstantčius gyvybių. Toliau reikia daug valstybingumo jausmo, ypatingai mažesnėms tautoms. Be jo nesudarysime valstybės ir jos ne išlaikysime. Valstybingumo jausmas yra pamatas kiekvienai tautinei valstybei. Kur jo trūksta, sunku valstybę sukurti ir taip pat sunku ją išlaikyti. Valstybingumas turi viršyti visus asmeninius norus ir pageidavimus. Kur jo nėra, kur galioja tik asmeniška nauda, kur prie kiekvieno valstybinio reikalavimai pareiškiami liberum veto, dingsta ir didžiausios valstybės, kaip istorija mums daug kartų parodė.

Nuo teorijos prie praktikos.

Tie patys dėsniai galioja ir mums emigracijoje. Turint akyse didelį tikslą, reikia atidėti ligi vėlesnės dienos visus, dažniausiai nedidelės svarbos kvičius ir ginčius. Jie vėliau, dažniausiai savaime išsispręs, atėjus tikram laikui. Jeigu mums pavyks dar emigracijoje sudaryti mūsų tautų federaciją, būtų atliktas didelis politinis žygis. Mes šituo žingsniu net pralenktume daugelį džiū valstybių, parodydami savo tautų reikalo ir dabartinio laiko bei politinės konstelacijos supratimą.

Nuo šitos dienos turime per eiti iš teoretinių pasikalbėjimų į praktišką darbą. Jeigu pasirodys, kad mūsų trijų tautų Nukelta į 7 psl.

Laisvoji trikūna.

Dėl Hamiltono bažnyčios remonto atskaitomybės

Rašo Adv. Jer. Valaitis.

Šio laikraščio Nr. 46(344) viešai ir nedviprasmiškai išdėstiau pagrindus, dėl kokių priežasčių nesutikau pasirašyti Hamiltono bažnyčios statybos galutinės apyskaitos. Dėdamas savo parašą po mano, pasakysčiau, vieša išpažintimi, gerai žinojau, kad kai kam tas nepatiks ir kad dėl to susilauksiu pikto puolimo. Taip ir atsitiko. Kaip hamiltoniečiams jau gerai žinoma, pirmiausia šis tai reaguavo kun. Tada rauskas, kuris lapkričio mėn. 29 dieną pasakė nepasitenkinimą išreiškiantį pamokslą ir pa prašė bažnyčioje dalyvaujančių už mane pasimesti. Pradė jau gauti atvirus šmeižiančius ir grasinančius laiškus, kurio turinio ir kitų smulkmenų dėl vietos stokos susilaikau skelbti. Tik tiek noriu pažymėti ir tuo pačiu garbingą autorių viešai įspėti, kad rašomoji mašinėlė, kuria buvo rašomi jau pa minėti laiška, nedvejotinai istaigų nustatyta pagal ta pačia mašinėlę parašyta ir asmens pasirašyta laiška, kuris prasi deda žodžiais „1953. XI. 19 d. Hamiltonas. Mielas Prieteliai, Jūs žinia pranešau, kad prieš tris savaites...“ ir baigiasi „Dievas Jus teglobioja ir sunkiose valandose. Būkite sveikas ir drūtas“. Negana pasakymo, mano namų savininkai kurį laiką nuolat telefonu buvo trukdomi asmenų, kurie vengdavo pasisakyti savo pavardę ir kurie reikalavo išmesti mane iš buto, kaip, esą, Maskvos komunistų agentą ir

ką, pasiuntę adresatui tokį „rie bū“ laiška, kokį tik bebuvo galima išgalvoti...

2. Tiesą, parašytas milžiniškas laiškas, bet apie apyskaitą tekalbama be galo šykščiai, be jokių skaitlinių, be jokių aiškumų ir vengiant dokumentacijos. Taip kad ne tik kad ne vieno mano iškelto klausimo nesugriovė, bet tuo savo laišku dar daugiau visuomenei atidare akis ir tuo save pastatė dar blogesnė padėtis.

3. Kaip mes patys lapkričio mėn. 29 dieną pamokslu metu bažnyčioje girdėjome, kun. Tada rauskas, pasipiktinęs dėl mano iškeltų klausimų viešai pareiškė, jog, girdi, garažas tekinavęs tik vos šimtą dolerių, o darbas visai nieko nekainavęs. Tačiau šis nepaneigė, kad 1000 dolerių suma nėra įrašyta į bažnyčios statymo išlaidas. Tuo tarpu, šitie vyrai visai kitaip garažo pastatymą aiškina. Šie savo laiško 3 punkte teigia, cituoju, „Garažas pastatytas iš likusių cementinių blokų (mano pabraukta), kurių perteklius atsirado todėl, kad lietuvis rangomas p. Adomavičius sutiko sunaudoti visas sugrąžinto senos bažnyčios plytas... Bylose randasi tik už darbą (mano pabraukta) pateisinamieji dokumentai“.

Štai, va, turint prieš akis du skirtingus tvirtinimus, ir kyla klausimas, kurį iš jų betikėti? Be to, tai aiškiausiai nusako, kad su šia statyba yra kažkas netvarkoje.

Jeigu gi, pagal kun. Tada rauską tvirtinimą, garažas tekinavęs tik apie virš 100 dolerių ir darbas nieko nekainavęs, tai ir lieka neaišku, kodėl ši suma nurašyta į išlaidų poziciją dešimteriopai. O patikė

jus šių vyrų tvirtinimu, kad garažas pastatytas tik iš likusių, kyla klausimas kodėl ši suma vien tik už darbą taip nežmoniška išpūsta? Pagaliau jei šie vyrai teigia, kad garažas pastatytas tik iš likusių, tai labai būtų įdomu išgirsti, iš kokių būtent likusių blokų į garažą įvestas centralinis šildymas, įvesta elektros šviesa, padirbtos durys su reikiamu geležiniu mechanizmu, užklotas stogas, sunaudotas cementas? Ir kas patikės, kad tai savaime atsirado ir tai nieko nekainavo! Be to iš laiško 3 punkto dar daugiau įsitikiname, kokios vertės yra tų asmenų teigimai. O štai šiame punkte yra jų aiškiausiai pasakyta, jog garažas pastatytas statybos Komiteto 1952. XI. 2 d. (posėdžio prot. 5 nr.) nutarimu, t. y. praėitų metų rudenį, kuomet bažnyčios mūrinimo darbai tebejo visu tempu. Reiškia komitetas jau prieš gerą pusmetį numatė likučius! Šitoji paskutinioji aplinkybė tik dar labiau patvirtina, kad šie ponai dėl garažo sugalvotos gražios istorijos yra gerokai susipainioję.

Iš kitos pusės tuo pačiu 3 punktu kalbami asmenys bando mane įtikinti, kad, girdi, pa didintas parapijos turto įvertinimas jokia prasme nekrentas ant parapijiečių pečių. Dėl tokio aiškinimo aš galiu duoti tik vieną atsakymą, būtent, kad dėstomoji buhalterija jokiu būdu netinka Hamiltono visuomenei. Jei jau norėta pa aukotąjį darbo jėgą įvertinti ir tuo pakelti turto vertę, tai kodėl, kad ir dėl to garažo, tas paaukotas darbas nurašytas tik į išlaidų poziciją? Ar šitai pat sielgiant nepadidinančios skolų

pozicijos? Ir ant kieno pečių?

4. Pereikim prie pianino išlaidų teisėtumo. Aš savo pasiskyme buvau nurodęs pagrindinę, kodėl 100 dolerių už pianino pataisymą negalėjo būti įtraukta į bažnyčios statymo išlaidas. Tačiau šie asmenys, vengdami tuo reikalu ką nors kalbėti, griebėsi aiškinti apie pianino reikalingumą ir įrodinėti, kad, girdi, piano, kaip ir durys ir langai, esąs salės neatiskiriamoji dalis. Jei šitokį pareiškimą būtų padaręs eilinis pilietis, tai būtų dar dova notina, bet jei jau tai padaryta inteligentų ir dar priekyje su inžinieriumi, tai tuo klausimu nebetenka ir kalbėti (žiūr. laišk. p. 4). Iš esmės šie vyrai išlaidų sumą 100 dol. pripažino, ką aš ir tvirtinau tik su ta išimtimi, kad girdi, ta suma buvusi išleista už pianino nupirkimą. Nors kalbama suma iš esmės ginčijamo klausimo nepakeičia, tačiau man labai nustebimo nusakytoti aplinkybė... Na, kaip ten bebūtų, bet mano pagrindinis tikslas yra ne kabinėjimasis prieš paskirų išsireiškimų, kaip kad laiške žymu, bet išsiaiškinimas skaitlinių tikslumo ir pozicijų teisėtumo.

5. Labai ir labai nusivilta ir dėl pasiaiškinimo apie paskolų užtraukimą. Į šitą klausimą, kuris labiausiai visuomenei rūpi ir kuris anksčiau ar vėliau užguls ant parapijiečių pečių, tepasakytina tik vienu sakiniu ir tai su rekomendacija „žiūr. perein. sąskaita“ (p. 5), kuri visiškai nieko nenusako. Aš, be abejonės, prie siūlomų rekomendacijų asmeniškai gal ir galėsiu prisiderinti, bet kodėl gi pamiršta visuomenė ir kodėl ir šis reikalas, kaip nelygi-

nant karinė paslaptis, norima ir toliau išlaikyti patamsėje?!

Visiškai nieko neatsakytą dėl skolų iš privačių asmenų. Kaip jau buvau nurodęs savo pirmam straipsnyje, bažnyčios statymo komitetas savo pirmam posėdyje, ką ir kun. Tada rauskas N. L. Nr. 46 straipsnyje „atsakymas parapijiečiams“ prisipažįsta, kad tik aukos rinkti buvo pavesta pastarajam ir nesuteikė jam jokios teisės užtraukti bet kokias paskolas. Todėl visuomenei taip pat svarbu žinoti, kieno vardu ir kokių nutarimų paskolos iš privačių asmenų buvo užtrauktos, ypač tos, kurias radau sužymėtas apyskaitoje, kuri tariamai paskelbta 1953 m. rugpjūčio m. 23 d. parapijos salė.

6. Mane ypač labai stebina, kad p. Lengninkas, kuris anksčiau pats matė reikalą laiskeitais aukas patikrinti, šiandien jau kartu su kitais tuo pačiu reikalu kitaip šneka. Jis jau sutartinai šneka ir savo parašų tvirtina, kad girdi, visiems aukotojams buvę išduoti kvitai. Reiškia, tuomi norima visuomenę įtikinti, kad štai iš viską meluoju ir tuomi tik pasitarnauju, kaip šie vyrai pasisakė, lietuviškai „vienybė“.

Mieli Hamiltoniečiai, tik prisiminkite kiekvienas tas aplinkybes, kuriomis auka įnešta, tai ir pamatysite, kurie iš mūsų kalbame tuo reikalu netiesą. Tiesą, buvo kai kam kvitai išduoti, bet ar jum nežinoma tikroji jų istorija? Jei jau šitie ponai, prisidengdami tariamais kvitais, viešai bando kitą apjuodinti, t. y., siekia mano asmens, pasakyčiau, apiplėšimo ir kurie pasiūlydami tiek daug prikalbėjo apie mano „sąžinę“, „šviesų pro-

Grazioji Lietuva.

AKMENĖS MST. IR GRAFO V. ZUBOVO REZIDENCIJA

Kaip atsirado Akmenės miestas, Mažeikių apskrityje, žinių nėra. Tarp įvairaus ūgio lapuočių, kyšo mūro ir medžio pastatai. Viena miestelio dalis lyg stovi augštumoje, o kita — lygumoje. Ant augščiausios kalvos viršūnės pastatyta graži — imponanti, vienabokštė, gotikos stiliaus, bažnyčia. Nors ir neturi tu didelių ugningų bangavimų, kaip šv. Onos bažnytelė Vilniuje, bet antroji jos sesuo yra Jelgavos (Mintaujos) mieste — Latvijoje.

Stebėtina, joje buvę vargonai, tiek jau seno amžiaus, kad juodo ažuolo klaviatūra, nuo pirštų turėjo labai gilius įdubimus, nors patys vargonai buvo visiškai gerame stovyje. Kieno buvo padaryti, žinių ne turima. Tuo reikalu, Nepriklausomoje Lietuvoje buvo spaudoje rašyta.

Senieji žmonės pasakoja įvairius padavimus, bei istorijas. Būk, esą, buvę lietuvių kariuomenės su kalavijuočių ordenu mūšio vieta. O, taip pat, švedų, prancūzų karus, bei 1831 ir 1863 metų sukilimus, prieš rusų okupaciją.

Nuo Akmenės m., į šiaurę — Laižuvo, bei Klykolių miestelių link, už 8—9 km, yra prie vieškelio, tarp šimtmečių medžių paskendusio grafo Vladimiro Zubovo rezidencija — Medemrodės dvaras. Lyg koks mažas prie Bavarijos Alpių miestas, kuris savo akmeniniais bei medžio, didžiuliais, įvairios paskirties pastatais, liudija kelių šimtmečių senumą. Aplink jį didžiuliai dirbamos žemės plotai, rubežiuojasi su kaimais, paskirto ūkininkų sodybomis, miškais, ir gretimam Mažulių dvaro žemėmis. Už minimo dvaro žemių, anapus vieškelio, vėl Karpelės dvaras, už jo — kitas. Kaip dvarai, taip ir miškai — grafo nuosavybė. Bet po I Didžiojo karo metams slenkant, žemės reformos pasėkioje, kūrėsi dvaruose naujakurių sodybos.

Grafas Vladimiras Zubovas, nors kilęs iš garsiųjų grafo Zubovų giminės, buvo didelis lietuvių veiklos rėmėjas dar caro laikais. Savo teisingumui, o ypač apie „advokato orumą“, nedviprasmiškai pasisakau, kad šitie vyrai manęs ir ta priemone neprivers kartu su jais netiesą sakyti ir kad šitie asmenys provokuoja ne tik mane, bet ir pačią Hamiltono visuomenę!...

7. Savo straipsnyje pasisakiau, kad padarytos išlaidos dėl garžo yra neteisėtai įtrauktos įbažnyčios statybos išlaidas, nes tam negauta iš parapijiečių jokio pavedimo, nei pritarimo. Tuo tarpu, kaip iš šio 3 punkto jų pasakytą, ir parapijiečius neatsižvelgta, ir garžas pastatytas Statybos Komiteto 1952.XI.2 dienos nutarimu. O kai pareikalauta viešos bažnyčios statybos apyktos, ir to prašo balsai iš tu pačių parapijiečių, tai tas pats statymo komitetas išsisukindamas randa išeitį ir pasiaiškina kad, girdi, tas išlaidas dėl paskelbimo (cituoju jų žodžius) „Visuotinis parapijos narių susirinkimas mus jas daryti neįgaliojo (žiūr. p. 8). Štai kaip ištikro reikalai stovi ir kokia iš to prašosi išvada? Kai reikalas eina apie menkinimus, kaip apyskaitos paskelbimo išlaidas ir kas nemalonu statymo komitetui, tai komitetas tučtuojiam griebiasi ir prisilaiko reikiamu formalumu, kaip kad atsitiko su apyskaitos paskelbimo išlaidomis. O kai klausimas eina apie tūkstantines išlaidas, tai tas pats komitetas formalumų nesilaiko ir kažin kodėl parapijiečius ignoruoja ir elgiasi taip, kaip jam patinka. Štai va šioje vietoje aš pirštą priduriu ir parodau, kad aš dėl garžo ir piano buvau teisus!

8. Pirmojo visuotinio parapijos susirinkimo metu, kai buvo svarstomas bažnyčios pailginimo klausimas, susirinkimui buvo patiekta architektui tam paruoštas planas ir tam planui įvykdyti samata, kuri

mu, nuoširdumu ir demokratišėmis pažiūromis, apskrityje ir už jos ribų, buvo visų labai gerbiamas. Ir su gilia pagarba dar ir dabar (grafas mirė Nepr. Lietuvos laikais), yra minimas tų asmenų, kurie jį pažinojo.

Po I Didžiojo karo, ant griuvėsių kėlėsi Nepriklausoma Lietuva. Ir jį kreipėsi įvairaus luomo žmonės, prašydami pagalbos. Nors grafas Vladimiras Zubovas ką tik iš sveatinės valstybės grįžęs, radęs apardytą ūkį, bet, matydamas žmonių didelį vargą ir būtiniausių daiktų trūkumą, davė dvarų ūkvedžiams parėdymą — išduoti: vaikams — pieną, sėklai ir duonai — grūdus, skolinti arkliai ir t. t. ir t. t.

Po pacio rezidencijoje, grafo rūpesčiu buvo įsteigta dviklasė mokykla. Ir pirmuose nepriklausomybės metuose, mokyklai vadovavo dvi talentingos mokytojos: grafaite ir Jašina-Nina Sinkievičiūtė-Strazdienė. Vėliau grafaite išvyko užsienin, o antroji — per II-į karą vokiečių okupacijos metu tragiškai žuvo. Tai reto pasišventimo ir kilnios sielos moterys. Be to, nepaprastos pedagogės, bei puikios psichologės. Iš mokyklinio jaunimo, kuris pasižymėjo ypatingais gabumais, jos grafiu V. Zubovui tai atestudavo, jo lėšomis buvo siunčiami į Mažeikių, Šiaulių bei Kauno gimnazijas.

Nuo Akmenės m., į rytus, už 6 km, prie vieškelio Krupiai — Zagarė, yra Elkiškių (Alkiškių) kaimas. Beveik, pačiame kaimo gale, gražiame pušyne, įrengtas didelis, I Didžiojo karo karių kapinynas. Juose ilsisi dešimtimis tūkstančių rusų ir vokiečių. Už akmenų sienų — liuteronų kapai, su viduryje esančia bažnyčia. Netoli, už vieškelio, dar pirmuose Nepriklausomybės metuose stovėjo, augstas, plokščia viršūne — ilgas pilialaknis. Nuo jo viršūnės anuomet, matėsi įvairiaavidis gražus gamtovaizdis. Anuomet, iš plačių apylinkių jaunimas ruošdavo gegužines ir Joninių laužus, bei šiaip, giedriais vakarais nuo jo skambėdavo

sukosi apie 15.000 dolerių išlaidų. Tuo reikalu kilo eilė pasisakymų, bet daugumas kalbėtojų buvo prieš už bet kokias didesnes išlaidas dėl parapijiečių neišsilaikymo išimokėti. Tam vėliau buvo visa eilė iš paskirų firmų gana įdomių pasiūlymų planą įvykdyti, bet galutinai nusistatyta tai atlikti ūkiniu būdu, skaičiuojant, jog tai būtų pigiausia. Ir kas pagaliau gavosi. Pirmu čiausia, statymo komitetas nesiskaitė su parapijiečių nusikaitais pageidavimais bei aprobacija. Faktiškai bažnyčios pailginimas ejo visai kitais keliais. Štai nors aukų, kiek buvo numatyta išleisti, ir surinkta su kaupu, bet pagal komiteto paskirų narių pranešimą 1953 m. rugp. 23 dieną laike turimos apyskaitos paskelbimo, kuriame dalyvavo nedaudiau 30 asmenų, statybos komitetas dar turis 15.000 skolų. Kaip ten beatsitiko, bet šis klausimas parapijiečiams yra itin svarbus ir todėl būtina jį visoje pilnumoje išsiaiškinti. O tai turi atlikti tie, kurie už tai yra atsakingi.

9. Paminėti asmenys savo laiško p. 2 siunčia man pasakytą, šitokio turinio ultimatumą (cituoju): „Tamsta, Jer. Valaiti, esate viešai čia per laikraštį kviečiamas nurodyti komitetui nors vieną atsitikimą, kad gautoji auka tapo nerašyta į kasą, o nuėjo kur nors „pro šalį“. Kol Tamsta to nepadarei, skaitome, jog Tamsta sklėdė šmeižtus ir ne pagrįstus įtarimus...“ Į tai šiem vyram tik vieną galiu patarti, būtent: dar kartą persiskaityti mano pirmutinį straipsnį ir nerašinėti to, ko nesu pasakęs. Be to, panašiu ultimatumu, kaip jau pradžioje pasakiau, šie vyria neturi teisės siuntinėti Komiteto vardu. Iš kitos pusės, kai kurių apyskaitos pozicijų netikslumus jau

Iš visur ir apie viską

ANGLIJOS KARALIENĖ SVEIKINS DITĄ JANUŠAITĮ.

Australų dienraštis „The Mercury“ prieš kurį laiką pirmame puslapyje atspausdino ilgą sensacingą straipsnį. Anglijos Karalienės Hobarės laikymosi programoje yra numatyta, kad ji turės įteikti medali 14 m. amž. lietuviui Ditu Janušaiciui (gyv. Hayes, Tasm.) už išgelbėjimą 12 m. amž. australės mergaitės gyvybės. Janušaicių ir australių šeimos buvo prie upės, kai besimaudydama australiukė ėmė skęsti. Ditas šoko nuo kranto ir vandeni ir po sunkios kovos su bangomis ir su sąmonės netenkancia, mažai už jį patį silpną mergaitę, vis dėlto išvilko ją pusgyvę ir krantą. Si-

merginų ir vyrų dainos. Toli, toli, nuo pilakainio viršūnės aidėdavo dainų posmai.

Po I-jo karo, vokiečių okupacijos metais, pilialaknio vakarų šonas buvo smarkiai sužalotas. Mat, imta žyry viskeliu taisyti. O pačiame pilialaknyje buvo randama varinių ir sidabrinų papuošalų su žmonių kaulais. Žyry kasėjai surinkdavo buvusio žmonių palaikus ir iš šiaurės pilialaknio šono, prie vieškelio esančio berymancio vienintelio geležinio kryžiaus — palai dodavė. Ir gražų pilialaknį ardė toliau. Mat, reikia žyry vieškelį taisyti. O jo, už daugelio kilometrų — spindulyje nebuvo. Nes visur lengva žemė — pusiau smėlynas. Ir 1932 m., nuvykus į tą gražią vietovę. Nustebta! Vietoje buvusio pilialaknio — milžiniška, gili duobė. Duobės gilūs krantai ardė patį viskeli. O buvusio gražaus pilialaknio, su iš senų laikų išsikūlusiu didele karčiuma — nė kvapo. Apie buvusią karčiamą, senieji žmonės pripasakojo įvairiausių istorijų.

Toks pat likimas laukia ir kitas istorines vietoves: Pūnios ir Liškiavos pilialaknius. Nemuno upės vanduo plauja ir kas metai pakilęs su ledais vanduo, nusineša į upės vagą pilialaknių nemažą kiekį žemių.

M. M.

tas Dito Janušaicio žygis lengvai galėjo baigtis jo paties mirtimi vandenyje, todėl ir Tasmanijos vyriausybės ir spaudos jis yra tinkamai įvertinamas.

Ar nebus Ditas vienintelis lietuvis Australijoje gausios progą paspausti Karalienės ranką ir gauti aukščiausią Britų Imperijos medali už išgelbėjimą gyvybės. ALB Hobar to Apyl. Valdyba iš savo pusės irgi sveikina narsų jūnaulį, kuris, tarp kita ko, turi išsigijęs savo vardu Lietuvos Pasą ir remia Tautos Fondą.

■ Lietuvių Namams Sydnejuje Įsigyti Organizacinis Komitetas, Australijoje, namų akcinių verbavimas vyksta sėkmingai toliau. Vienas tautietis, savo pavardės neskelbiant, pasižadėjo įsigyti 75 akcijas. Be jo naujai pasižadėję pirkti Lietuvių Namų akcijas šie asmenys: po 15 akcijų: A. Jakštis; po 10 akcijų: A. Kaminskas, G. Paulauskas, A. Griškevičienė, B. Barkauskas, B. Mazgelis, A. Ustjanaukas, V. Barkauskienė ir Br. Kiveris; po 5 akcijas: V. Šliogeris, J. P. Kedys, V. Sarauskas, Alb. Kutka, Gudaitis, J. Mikalauskas, Ed. Vilnionis, L. Karvelis, P. Stakauskas, H. Š. (pa pildomai), F. Dubickas, V. Tiškus, J. Sirutis, Alf. Petrauskas, V. Janavičius, A. V. Šutas ir Alf. Giliauskas; po 4 akcijas: A. Saulius, Dabrega ir Alf. Jakubėnas.

■ Tautinis Ansambliis Dainava Buenos Airez, p. A. Petravičiaus namuose gražiai pagerbė grįžusį iš JAV-bių savo vadovą Andrių Kuprevičių. Jo garbei buvo suruošta vakarienė, kurios metu p. Kuprevičius papasakojo apie Amerikos lietuvių gyvenimą ir savo koncertus. Dainos Ansamblio nariai jam palinkėjo ir toliau savo meniniais užsimojimais skelbti Lietuvos vardą ir vesti už ją kovą.

■ Dr. J. Mikelionis, kuris pastaruoju metu dirbo „Avellaneda“ sanatorijoje, išvyko į naują paskyrimo vietą — Maquinchao, Rio Negro, Argentinoje.

Ten jis paskirtas vadovauti vietos ligoninei. Dr. Mikelionis lietuviškai kolonijai jau buvo labai gerai pažįstamas, nes jis visu nuoširdumu rūpinosi savo tautiečių sveikata, gydydamas juos, ir kydamas namuose ir patardamas sveikatos klausimais. Ypač daug padėjo paskutiniui laikui, kai pradėjo dirbti minėtoje sanatorijoje. Dėl to jo išvažiavimą apgaili visa Buenos Aires ir Avellanedos lietuvių kolonija.

■ Amerikos lietuvių tarpe yra riosė srityse asmenų. Petras Vaičiūnas, iš Monello, Mass., prieš trejetą dešimtų metų nu pirkio 40 akrų žemės prie Cape Cod, Atlantiko pakrantės. Petro Vaičiūno mintis buvo — įkurti čia vasarvietę. Užėjusi depresija sulaukė šio projekto vykdymą ir visą statybą teko atidėti vėlesniai laikui. Bet kuomet šios šalies ekonominis gyvenimas atsipeikėjo. P. Vaičiūnas ėmėsi savo seno projekto ir ant tos žemės pastatė 80 namų. Namai buvo greitai išparduoti ir visa ši vietovė pagyvėjo. Prie jos tapo įrengtos ir puikios maldynės. Petras Vaičiūnas pasiliko sau namą su akeriu žemės ir ten jis pats gyvena vasaros metu ir priima atvykstančius savo draugus. Vėta pažymėti, jog p. Vaičiūnas yra nuoširdus lietuvis ir buvo atvykęs į Čikagą dalyvauti Amerikos Lietuvių Kongrese.

■ Trys lietuviai New Yorke pradėjo gaminti lietuviškų receptų saldinius, kurie jau pasirodė rinkoje. Saldainiai pavadinti „Rūtos“ dirbtuvės vardu. Jau užmegzti ryšiai su keliais lietuvių centrais Amerikoje ir Kanadoje. Iniciatoriai yra L. Virbickas, J. Dagys ir P. Rasimas.

■ Anglų katalikų savaitraštis „The Universe“ rašo, kad trys šimtai kunigų, visa kas liko iš beveik 3.000, dirba pagrindžio bažnyčioje Lietuvoje.

■ Vatikano radijas praneša, kad komunistų areštuotas Varšuvos kardinolas Wyszyński esąs slapta išgabentas į Maskvą ir uždarytas Lubiankos kalėjime, netoli Berijos celės. Manoma, kad jis parengiamas komunistų teismui.

gentinoje. Ten jis paskirtas vadovauti vietos ligoninei. Dr. Mikelionis lietuviškai kolonijai jau buvo labai gerai pažįstamas, nes jis visu nuoširdumu rūpinosi savo tautiečių sveikata, gydydamas juos, ir kydamas namuose ir patardamas sveikatos klausimais. Ypač daug padėjo paskutiniui laikui, kai pradėjo dirbti minėtoje sanatorijoje. Dėl to jo išvažiavimą apgaili visa Buenos Aires ir Avellanedos lietuvių kolonija.

■ Amerikos lietuvių tarpe yra riosė srityse asmenų. Petras Vaičiūnas, iš Monello, Mass., prieš trejetą dešimtų metų nu pirkio 40 akrų žemės prie Cape Cod, Atlantiko pakrantės. Petro Vaičiūno mintis buvo — įkurti čia vasarvietę. Užėjusi depresija sulaukė šio projekto vykdymą ir visą statybą teko atidėti vėlesniai laikui. Bet kuomet šios šalies ekonominis gyvenimas atsipeikėjo. P. Vaičiūnas ėmėsi savo seno projekto ir ant tos žemės pastatė 80 namų. Namai buvo greitai išparduoti ir visa ši vietovė pagyvėjo. Prie jos tapo įrengtos ir puikios maldynės. Petras Vaičiūnas pasiliko sau namą su akeriu žemės ir ten jis pats gyvena vasaros metu ir priima atvykstančius savo draugus. Vėta pažymėti, jog p. Vaičiūnas yra nuoširdus lietuvis ir buvo atvykęs į Čikagą dalyvauti Amerikos Lietuvių Kongrese.

■ Trys lietuviai New Yorke pradėjo gaminti lietuviškų receptų saldinius, kurie jau pasirodė rinkoje. Saldainiai pavadinti „Rūtos“ dirbtuvės vardu. Jau užmegzti ryšiai su keliais lietuvių centrais Amerikoje ir Kanadoje. Iniciatoriai yra L. Virbickas, J. Dagys ir P. Rasimas.

■ Anglų katalikų savaitraštis „The Universe“ rašo, kad trys šimtai kunigų, visa kas liko iš beveik 3.000, dirba pagrindžio bažnyčioje Lietuvoje.

■ Vatikano radijas praneša, kad komunistų areštuotas Varšuvos kardinolas Wyszyński esąs slapta išgabentas į Maskvą ir uždarytas Lubiankos kalėjime, netoli Berijos celės. Manoma, kad jis parengiamas komunistų teismui.

■ Vatikano radijas praneša, kad komunistų areštuotas Varšuvos kardinolas Wyszyński esąs slapta išgabentas į Maskvą ir uždarytas Lubiankos kalėjime, netoli Berijos celės. Manoma, kad jis parengiamas komunistų teismui.

■ Vatikano radijas praneša, kad komunistų areštuotas Varšuvos kardinolas Wyszyński esąs slapta išgabentas į Maskvą ir uždarytas Lubiankos kalėjime, netoli Berijos celės. Manoma, kad jis parengiamas komunistų teismui.

■ Vatikano radijas praneša, kad komunistų areštuotas Varšuvos kardinolas Wyszyński esąs slapta išgabentas į Maskvą ir uždarytas Lubiankos kalėjime, netoli Berijos celės. Manoma, kad jis parengiamas komunistų teismui.

VILNIAUS „UNIVERSITETAS“ LONDONE.

Londono lenkai, susirinkę į nuosavą salę, pradėjo naujus Vilniaus „universiteto“ mokslus. Tose inauguracijos dalyvavo visi lenkų valdžios tremtyje didžiūnai, su prezidentu A. Zaleskiu ir premjeru Romanu Odzieržinskiu priešakyje, ir taip pat Aleksandra Pilsudskienė.

Iš to jau galima spėti, kokią reikšmę lenkai suteikia to „universiteto“ atkūrimui Anglijoje. Tos politinė propaganda paremtos įstaigos rektorius Stanislovas Kosciolkowski, priminė, jog šiais metais suėjo 375 metai nuo Vilniaus universiteto įkūrimo ir jog tas universitetas visad buvęs ienkiškumo švyturys rytinėse provincijose.

BERIJA PRAZUDZIUSI ŽMONA.

Vokiečių laikraštis „Der Abend“ paskelbė, jog Berijos puolimo priežastis buvusi jo žmona Mariuna, kuri išdavusi savo pusbroliui Kruglovui paslaptį, jog Berija yra užsimojęs paveržti iš Malenkovo diktatūrą.

Mariūna nenorėjusi, kad jos vyras rizikuotų viską laimėti arba viską prazudyti ir dėl to tarpe jų įvykęs susikirtimas. Neiškentusi, Berijos žmona pasiskundė Kruglovui, kuris kuo greičiausiai pranešė apie tai Malenkoviui.

VENECIJOS ATSTOVAS

Kryžiuočių užkariavimo laikotarpį prieš lietuvius buvo skleidžiami pikti prasimanymai ir šmeižtai, tikslu patiesinti puolimus.

Vėliau aplankę Lietuvą svečiai iš vakarų sprendavo viską paviršutiniškai. Patys būdami lengvatikiai, jie kiekvieną jiems atpasakotą dalykėlį imdavo už gryną pinigą, manydami, jog anos gadynės Lietuvoje galėjo įvykti visokie stebuklai.

Vienas Venecijos diplomatas Girolomo Lippomano, kuris aplankė Vilnių ir kitus Lietuvos miestus 1575 metais, parašė savo įspūdžius, kurie paskelbti antroje dalyje pereito šimtmečio. Toje knygoje užtikiname visą eilę įdomių dalykų.

Nukelta į 7 puslapį.

jau kuris laikas kaip nebeturi teisės vadintis savo krašto piliečiais. Pagaliau mes turime visą eilę advokatų Sibire. Įdomu, ar jie iš Lietuvos pasišalino?

Baigdamas norėčiau pažymėti, kad šie vyrai šia nedėkinga proga su pasitenkinimu šaiposi ir tyčiojasi iš mūsų visų skaudaus likimo. Jiem net miela, kad ir aš asmeniškai esu psichinių ligonių prižiūrėtoju. Dar labiau liūdina, kad tai daro p. Kšivickis, būdamas ben druomenės galva, p. Mikšys, būdamas mokyklos ir kartų jaunuo menės auklėjimo vadovu ir toks, kaip p. Lengnikas, dar būdamas pats tokiu, kaip ir aš. Šiandieną fabrikuose, ligoninėse dirba tūkstančiai mūsų inteligentų, tarpe jų profesorų, generolų ir kitokių. Dau gelis yra net patenkinti gali gauti valytojo darbą, o šie, kaip matėme, iš to tyčiojasi.

Adv. Jer. Valaitis. REDAKCIJA, duodama vietos Hamiltono lietuviams išsiaiškinti kilusius neaiškumus, nori pasiūlyti sugestiją: Ar ne tikslingiau būtų, jeigu bažnyčios perstatymo išlaidų apyskaita būtų sudaryta detali ir paskelbta parapijiečiams - au kotojams, kad ir toje pacioje salėje po bažnyčią? Tai kainotų tikslai laiko ir darbo jai su rašyti, — būtų nebrangu ir patogiu, nes kiekvienas aukotojas, jeigu būtų interesus kokių klausimų arba bendrai pasidomėti, galėtų pasitikrinti visas detales. Žinoma, apyskaitą galima būtų atspausdinti ir visiems aukotojams išsiuntinėti, — tai būtų dar geriau, bet tai jau kiek daugiau kainotų. Atrodo, kad kai reikia taupyti, užtektų ir vieno egzemplioriaus apyskaitos, ypač, kad blogos valios nekonstatuojama, o turima skirtingų nuomonių tikslai dėl neišlaikymo formalių.

Kaip ir kada skrisime i Venerą

Tik ką skaitėme šiose skiltyse Ponų Knystauto-Dr. v. Braun ilgoką straipsnį — tarp planetinio susisiekimo išvedžijimus, dėl kurių jaučiu pareigą pareikšti savo nuomonę.

Nors minėto straipsnio pradžioje ir pasisakoma, kad bus paduota diametralskai priešingų išvadų, mano taip pat šiose skiltyse aprašyto („Kaip ir kada skrisime i Marsą“) straipsnio išvadoms, tačiau P. Knystautas užbaigia „U. S. Amerikos paslapčių užčiaupta burna“ Dr. von. Braun išvedžijimus, visa eile pagrin dinių klūčių, kurias žmogus dar nežinia kada ir kaip nugalės, besvajodamas atsidurti ant kitų planetų.

Be keletos žinomų astronominių duomenų, aprašoma daugybė nepatvirtintų ir, kas liūdniausia, klaidingų ir fantastiškų tvirtinimų bei užbaigiant tą straipsnį anot E. M. Remarque: Tarpplanetiniame susisie kime nieko naujo!

Kas dėl net alsuojant daugy mosi į „laivo“ sienas, tai kinematikos-dinamikos seniai žinomas dėsnių MV lygu m. o., t. y. veiksmas lygus atveiks miui, mums pasako, kad žmogui alsuojant (visai nesvarbu kur) ir vidutiniškai per dvi sekundes įtraukiant ir po to išpučiant apie 2 litrus oro apie 2 gramus svorio su vidutiniu apie pusės metro per sekundę greičiu, jo kūno, sveriančio 75.000 gr. „atatrunkos“ amplitudis (nulinio judėsių balanso) greitis tėra apie šeštadalis milimetro per sekundę. Taigi dėl alsavimo žmogus praktiškai visai nejudėtų, kad ir erdvi laive, iš kur ir aprašoma nesąmonė - fantazija.

Pakartojau, kad žemės satelitai - tramplynai, kaip nereikalingi, mirs dar negimę, ir iš viso šio dienų sunkaus (cheminio veikimo — molekuliniai) kuro panaudojimas rodo, kad yra negalimybė reaktyvinio

principu atsipalaiduoti iš žemės traukos, taigi - tie satelitai niekuomet ir negims. Pav., kilogr. geriausio kuro turėti per 10.000 didžiųjų kalorijų siūminės energijos arba apie 4 su puse milijono kilogramų - metrų darbo energiją, o, kad kilogramas medžiagos išiektų iš žemės traukos ar taptų jos satelitu, turi įgauti daugiau kaip 11 klm. per sek. greitį, o tai būtų per 6 milijonus klgr. metrų darbo energija. Taigi, kad ir visa raketa būtų padaryta tik iš kuro ir tą kurą ide ališkai (kas yra irgi negalima) sudeginant, būtų didelis energijos nedateklus. Kitaip sakant, visa raketa baigs sudegti, o sakysim paskutinis jos gramas tebus dar toli nuo reiki amo 11 klm. per sek. greičio. Praktiškai yra dar liūdniau, nes energijos rūšies pasikeitimai pareikalauja didelių nuostolių, siekiančių 50 ir daugiau procentų.

Praeis dar labai daug laiko, kol raketiniai (oro) ar „V“ lėktuvai atsieks jau dabar seniai praktikuojamus pabūklų sviedinių greičius, t. y. apie 4—5 tūkstančius mylių per valandą, bet tai ir bus galimos greičio lubos — riba.

Išvada, kartoju: tik nauja ir daug kartų pajėgesnė energijos rūšis žmogų kada nors gal nuneš ant kitų planetų (žiūrėk mano straipsnį).

Viena, kas aišku, tai — kad „prof.“ Habert'ų ar Dr. v. Braun'ų pasakos apie tarpplanetinius „laivus“ tebuvo, tėra ir dar ilgai bus pigios žurnalistikos aprašymai, kai kam, gal, ir nuvarantieji nuobodulį, o mums lietuviams tai tik laiko, pinigų ir mūsų turimos energijos nukreipimas nuo mūsų pagrindinio tikslo: dirbti lietuviškos išlaikymo ir tėvynės atvadavimo labui.

Dipl. ginklų ir mechan. inž. J. Bulota.

Pasaulio lietuvių nepriklausomas, iliustruotas, mėnesinis žurnalas. 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif., USA.

Kiekviename LD numeryje telpa virš 50 aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo. Duodama įdomių ir aktualių straipsnių bei pasikalbėjimų su žymiųjų lietuvių politinių grupių vadais. LD turi ir anglišką skyrių, parašai po nuotraukomis duodami abiem kalbomis — tad, LD prieinamos čia gimusiems, o taip pat ir kitataučiams. Metinė prenumerata 4 dol.

Sausio numeryje duodamas pasikalbėjimas su Lietuvių Rezistencinės Santarvės Amerikos Krašto Valdybos pirm. Dr. P. Pamataičiu; vasario numeryje — su VLIKo pirm. M. Krupavičiumi.

Visose Kanados lietuvių kolonijose LD turi savo platin-tojus. Pas juos galima su LD susipažinti bei žurnalą užsisakyti.

Dingęs miestas

RAŠO JŪREIVIS DN. BALTRUKONIS.

Po ilgesnės pertraukos norėčiau vėl su gerb. „N. L.“ skaitytojais pasidalinti savo įspūdžiais iš kelionių po Vakarų Indijos salynus.

Po pereinamos atostogų, pakeičiau Europos — Kanados liniją į Kanados — Vakarų Indijos liniją. Nors Pietų jūrose nesu naujokas, bet džiaugiausi pakeitęs nusibodusį šiaurės Atlantą tropikais — atogrąžomis.

Ankstyvesniuose savo straipsniuose esu minėjęs Kubą ir Centrinės Amerikos kraštus, kur Saguenay Terminals laivais man teko lankytis. Dabartinė Canadian National linija prekybiai išsami tik Vakarų Indija ir Kanada, be to aptarnauja tuzinus Britų Vakarų Indijos salų-salių, kaip Ba soratt, St. Lucia, St. Vincent, Hibridų, Tortugų ir kitus sahamų (Kuba), Jamaica, St. Kitts, Trinidad, Antigua, Mont lynėjus, bei Guianą.

Šiuo straipsniu aš bandysiu pabrėžti vieną iš jų — Jamaicą (liet. — „Džemeica“), kur kaip tik, atsitiktinai,

teko stebėti karalienės Elzbietos vizitą Kingstone, Jamaicos sostinė, lapkričio 23—25 d.

Dar pakeliui iš Nassau - Bahamų ir Santiago - Cubos oras buvo karališkas. Tolumoj jau rymojo galingi Jamaicos kontūrai iš giedrumos rūkų. Kuba pasižymi savo krantų augštumu, taipgi Hispaniolos sala (Haiti ir San Domingo), bet man regis, kad Jamaica praneša visas savo augštumu — tarsi milžiniškas vulkanas debesis remia. Nuo krantų dvelkia malonus tropikų augmenijos kvapas. Iš tarpukalnių šen bei ten smilksta dūmai, žymėdami civilizacijos pėdsakus.

Pagaliau iš tolos ryškėja mūsų tikslas — Kingstono uostas su istoriniais palaikais — Port Royal, kurį specialiai paminėsiu.

Uostas yra saugomas nuo jūros siaura žemės juosta, o miestas tūno prisiglaudęs milžiniškų kalnų papėdėj, tarsi nykštukas. Tos juostos gale kaip tik buvo tas garsusis nau-

KULTŪRINĖ KRONIKA

ČIKAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJA

Lietuvių Rašytojų Draugijai paskyrė 500 dolerių premiją už geriausį praėjusiais metais išėjusį literatūros kūrinį - knygą.

Premijos paskyrimas bus padarytas ypatingu būdu, kuris lgsiol dar nepaskelbtas.

Premijos įteikimo iškilnė paskirta vasario 28 dieną Lietuvių Auditorijoje.

Premijos įteikimo iškilnigame akte meninę dalį išpildys Montrealio menininkai — ope ros solistė Elzbieta Kardelienė ir pianistas Kazimieras Smilgevičius.

Lietuvių Auditorija yra vedama trijų asmenų: p. Malioriaus, p. Pakšto ir p. Juodvalkio, kurie šią auditoriją iškėlė rimtųjų meno organizacijų augstumas ir padarė ją patrauklią plačiajai lietuvių visuomenei. Auditorija, dirbdama nemažą kultūrinę darbą, skirdama Lietuvių Rašytojų Draugijai premiją, daro naują pakopą kultūrinėje darbuotėje, kuri palaipsniui plečiama ir inciatyvingai tobulinama.

KAMERINIS KONCERTAS AUSTRALIJOJE.

Lietuvių Kultūros Fondo Adelaidės skyrusiu suruoštas koncertas, pasižymėdamas dideliu rimtumu, koncerto programą pradėjusi sopranas Elena Rūksteliene, Juozo Gruodžio kompozicijomis, savo sidabrinės varšos balsu, ypatingai išsiskyrė dainose „Oi ant kalno“ ir „Aš svajoju svajonėlę“.

Dorothy Oldham, skambinu si M. K. Čiurlionio preliūdus ir nokturną, atskleidė šio gilaus menininko kūrinį poetinį svajingumą ir su dideliu pajutimu, meistriška technika patiekė jį klausytojui.

Smuiklininkas Pranas Matukas, pianistei Dorothy Oldham palydint, sodriais tonais pagrojęs nelengvą Vitali kompoziciją „Chaconne“, visu grožiu švystelėjo Edvardo Griego sonatoje C minor op. 45.

Baritonas Paulius Rūtenis, pasirinkdamas Vlodo Jakubėno įdomią harmonizuotą lietuvių liaudies dainą, perdavė mūsų dainos grožį kultūringoje šviesoje. Jo sodrus baritonas ypatingai gražiai skambėjo dainoje „Sutemo naktis“, gi dainoje „Piemėnų raliavimas“ solistui pavyko klausytoją nukelti į lietuviško kaimo idiliją.

LIETUVIAI STIPRINASI SPECIALYBĖSE.

Miunchenietis lietuvis, Donatas Bielskus, sėkmingai baigė elektrotechnikos studijas Stuttgarte Augštoje Technikos Mokykloje (Technische Hochschule Stuttgart) ir, ap-

gynęs diplomą, gavo dipl. inž. laipsnį. Dipl. inž. D. Bielskus, tik baigęs studijas, tuojau gavo konstruktoriaus vietą visam pasauli žinomoj elektros dirbinių firmoj „Siemens“, Stuttgarte.

Tai jau trečias lietuvis inžinierius, kuris Stuttgarte dirba atsakingą augštų kvalifikacijų darbą vokiečių firmose.

„TREMTIS“ PERSITVARKO.

Vokietijoje leidžiamas laikraštis Tremtis, iš laikraštinio tipo persitvarko žurnalo tipą. Galimas daiktas, kad jau gruodžio mėn. numeris bus išleistas žurnalo tipo. JAV-se ir Kanadoje 1954 metais Tremties žurnalo prenumerata atsis 3 dol. Metiniams prenumeratoriams bus duodamos dovanos knygomis.

TREMTIES LEIDYKLA VOKIETIJOJE

Jau buvo informavusi apie leidyklos pasirodymus išleisti rašytojo R. Spalio didelio dėmesio susilaukusio jaunimui ir se nimui veikalui „Gatvės Berniuko Nuotykių“ trilogijos antrosios dalies, kuri vadinsis „Ant Ribos“. Šis veikalas išspaudos šieš 1954 metais apie balandžio pabaigą. Kaip GB N., taip ir ant Ribos veikalui skelbiama garbės prenumerata. Iš anksto atsiuntusiems leidyklai ir jos atstovams veikalas Ant Ribos kainą (5 dol.), bus skaitomi garbės prenumeratoriais ir skelbiami Tremties žurnale ir knygoje.

NAUJI RAŠTAI.

Vaclovas Čičiūnas. TAUTINIS AUKLĖJIMAS SEIMOJE. Trumpas tautinio auklėjimo vadovas lietuviškai šeimai išvijoje. Išleido VLIKo Lietuviškos Išlaikymo Taryba, 1953 metais, 224 puslapių, tiražas 5.000. Šią knygą netrukus galima bus gauti „Nepriklausomos Lietuvos“ redak cijoje.

Kalendorius 1954 metams TAUTA BUDĖK, 190 puslapių. Daug vietos skirta Lietuvos geografijai, nes įdėta vardai upių, ežerų, kalvų. Deja, čia yra netikslumų. Kad ir K. Būgos autoritetu pridengiant, vis dėlto Zarasų ežerai ne tokius vardus turi, kokie įrašyti. Atrodo, kad ir Būga nesuprastas. Būga juk aiškino, kad Zarasų vardas, sėli tarme, kilęs iš ežerų, kurie sėliškai buvo ezarai. Zarasus su pa du ežerai, kurių vardai yra didysis Ąsa ir mažasis Ąsyte. Taigi, sujungus ežero žodį su jo vardu ir gauname Ežerai Ąsai, o suliejus — Ežerasai, sėliškai Ezarasai, bet kadangi pirmas garsas nubyrejo, tai

Mokslo-technikos naujienos

IŠRASTA BEVIELĖ ELEKTRA.

Sensacingas išradimas, tai siųsti į priėmimo stotį, kur bevielė elektra.

Vienas italų inžinierius pareiškė žurnalistams, kad jis baigia išrasti sistemą, kurios pagalba elektros energija bus galima perduoti per erdvę be kryptimi. Jos išsiskirsto į elektros laidų tinklo. Po atomo suskaldymo šis naujas išradimas žada užimti žymiausią vietą mūsų amžiaus išradimuose.

Mano sistema pranašauja visuotinę revoliuciją, — pareiškė Giuseppe Di Nitto, kuris Genuos mieste daro bevielės elektros energijos persiuntimo bandymus. Tyrinėtojas pridūrė, kad jis jau 1930 m. savo bandymus parodė Markoniui, kuris skatino jį šį darbą tęsti.

Italijos karabinieriai rūpestingai apsaugoja laboratoriją, kurioje Giuseppe Di Nitto daro savo tyrinėjimus. Jo daromi išradimai yra Italijos krašto apsaugos ministerijos globoje.

Di Nitto pareiškė spaudos atstovams, kad jis pagal šią sistemą yra išradęs būdą elektros srovę paversti į magnetines bangas, ir per orą jas perduoti.

Be elektros laidų veiks elektros virtuvės, šaldytuvai, dulkių siurbiai ir kitos elektros mašinos, pasukus ar paspaus bus kištuką. Milionai km vie los laidų bus sutaupti.

(„De Gazet“).

ir liko Zarasai. Taigi, ne Ezaras ir ne Ezeresaitis, bet Ąsa ir Ąsyte. Be to, ne Apvardai, (kurių autoriai nerado kur pa dėti, o jie yra Lašmens, Drūkšės, Dysnos, Dauguvos basei ne), bet Apardai. Greta Žilmo yra Žilmaitis. Ir ne Prūdas, bet Prūtas, Gilūtas ne Gilutis, Rūžas ne Ruožas, Ilgiai ne Ilgis. Na, ir daugiau šioje srity yra trūkumų.

Bendrai imant, kalendorius gražus, gerai išleistas ir pigus, nes tikiai 50 centų.

Naujametinė PELEDA, 12 nr., šauniai iliustruota ir viršelio puslapy turi žiauria Chur chillio karikatūrą.

Douglas Fir eglė — 230 pėdų augščio ir beveik 9 pėdų skersmens — kuri buvo pakirsta 1952 metais Vancouver Island saloje, buvo 1.092 metų amžiaus. Ši eglė buvo jau didelė, kai Anglijos karalius Jonas pasirašė Magna Carta, 1215 metais Runnymede. Kai Cabot'as paskelbė Kanados rytų krantą (1497 metais) priklausantį Anglijai, ji tada buvo jau 637 metų amžiaus ir 200 pėdų augščio. Kai ji buvo pakirsta, buvo rasta, kad jos viršūnė buvo sunaikinta vė jo, audrų jau prieš keletą šimt mečių. (CS).

SUSIVIJENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERIJA
DIDŽIAUSIA IR TURTINGIAUSIA LIETUVIŲ
FRATERNALĖ ORGANIZACIJA
Įkurta 1886 metais

TURTAS VIRSIJA \$ 2.430.359,00

Kuopos įvairiuose Jungt. Valstybių ir aKnados Miestuose. Gyvybės apdrauda nariams nuo \$ 100,00 iki \$ 5.000,00. Nariais priimami abiejų lyčių lietuviai nuo gimimo dienos iki 60 metų

Nariai gauna savaitraštį „Tėvynę“ nemokamai. Iš Susivienijimo Labdarybės Fondų šelpiami nelaimių ištikti nariai ir remiami lietuvių kultūriniai reikalai. Visi kviečiami tapti šios broliškos organizacijos nariais. Smulkesnių paaiškinimų klauskite vietinėje SLA kuopoje, ar rašykite į centrinę raštinę tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th Street New York 1, N. Y.

tu alučių ar kuo nors kitu — pagal skonį!

Tai miestas, kur rasi nepaprastą prabangą.

Kiek patogiau žmogus atsikvepi saulei nusileidus, kai nuo kalnų padvelkia gaivinantys vėjelis ir kalnuose sužiba šimtai žiburių — ištaigingų vilų ir Britų garnizono kareivinių „New Castle“, kur augštai klimatas yra gan vėsus ir tikrai idealus europiečiams.

Tikrai puikus reginys stebėti grupes bei pavienes šviesas kalnuose, lyg ir žvaigždės danguje.

Dabar patieksiu šiek tiek istorijos

apie paskendusį miestą —

Jo istorija buvo keista. Kaip minėjau, Port Royal buvo pastatytas ant smėlingo iškisulio, dabar skiriančio Kingstono uosto įlanką nuo jūros.

Miestas išaugo ligi keletos tūkstančių — juodų, rudų, geltonų ir baltų; ten buvo britų, olandų, prancūzų, ispanų, portugalų, vokiečių, amerikiečių ir kitų tautybių.

17 amž. pasauliui jis buvo žinomas, kaip „Piratų Babilonas“, — ištvirtimo ir pasiutimo tvirtovė, neradusi palyginimo niekur Vakarų pasauly.

Visi turtai, „baccancerų“ ir piratų atimti, rado kelią į Port Royal. Stangos sidabro ir aukso, žėrinčios brangenybės iš Inkų bei Atctekų šventovių ir ispaniškų pinigai, — visa neparastos vertybės, atimti greitais užpuolimais jūroje ir sausumoje, — buvo atgabenti čia su triumfu.

Jūros perėjūnai atvežė čion savo grobius, kaipio į geriausią vietą pakeisti į gatavą pinigą, kai patys galėjo čia saugiai pailsėti.

Port Royal pasidarė užuovėja kiekvienam bėgančiam nuo įstatymų, to laiko ispanų pasaulio. Net kiekiausi piratai nedrįso pažeisti šio uosto nerašytų įstatymų, kai laivai įplaukė su įvairių piratų įgulomis. Tai leido jiems pailsėti ir pasidalinti vėliausiu grobiu.

Didžiuliai Port Royal sandėliai buvo užversti prekėmis, kroviniams užpultų laivų ir miestų. Uostas buvo užkimštas sunkiai ginkluotais galleonais, kur žmonės tik žinojo vieną vėliavą — kaukuolę su sukryžiuotais kaulais. Užpakaly buvo kurtuvių punktai, kur nuolatiniai ste-

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ
SIUVĖJAS.

AUGSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLISKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUS UŽSAKYMAIS PAŠTŲ.

(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal.
(vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

Įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

Sault Ste Marie, Ont.

NAUJA VALDYBA.

1953 m. gruodžio mėn. 20 dieną visuotinio susirinkimo buvo išrinkta nauja KLB SSM apyl. valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis: pirm. Alf. Bajoras, sekr. Vyt. Vainūtis, ižd. Ig. Girdzevičius, nariais liko A. Motuzas ir Osv. Vichtas.

Revizijos komisija perrinkta: R. Galinis, Adl. Motiejūnas ir V. Goldbergas. Susirinkimo metu buvo patiekta praėjusių metų veiklos apyskaita. Pasirodė, kad mūsų apylinkės kasa nėra tuščia: iš praėjusių metų liko pinigų 482,93 dol. Buvo suruošta keletas parenkimų ir pora piknikų. Šiais metais yra surinkta nario mokesčio 240,40 dol. Tautos Fondui 218,40 dol. Pinigai pasiūti, aukotojų sąrašas buvo paskelbtas anksčiau.

Susirinkimo nuotaiką sudrumsť p. E. K. laiškas, kuris daugeliui buvo nesuprantamas. Nušpręsta, kad tokių laiškų, ku-

rių autoriai neturi laiko atsilankyti į susirinkimus, daugiau neskaityti.

Šalpos reikalams surinkta 206,30 dol.

Vasario 16 dienos vardo gimnazijai pasiūta 61,75 ir Vokietijoje likusiems ligoniams, seneliams, invalidams ir kitiems į vargą patekusiems tautiečiams paremti 144,55 dol.

Aukojo: 17,80 Bielskio ir Bukausko miško kirtimo b-vė; 12 dol.: J. Janieliūnas; po 10 dol.: J. Kalinskas, V. Mockus; po 6 dol.: N. Aukštikainis, Alf. Bajoras, St. Druskis; po 5 dol.: A. Balčiūnas, R. Galinis, H. Matjošaitis, A. Skardžius, J. Žebraitis, J. Zavistas; po 4 dol.: J. Lašinis, P. Puteikis, V. Staskūnas, J. Puteikis; po 3 dol.: B. Dubulskis, P. Gasperas, Z. Girdvainis, S. Grigelaitis, A. Motuzas, J. Malskis, V. Poškus, Vyt. Skar-

žinskas, J. Volovickas, A. Žemaitis; po 2 dol.: L. Baleisis, V. Bakūnas, M. Chinas, J. Daugirdas, A. Drazdauskas, A. Gustainis, V. Goldbergas, J. Juodviršis, S. Juodviršis, B. Kaminskas, J. Kvasčiauskas, M. Kengrys, kun. L. Kemešis, P. Motuzas, J. Meškys, P. Umbrasas, J. Poškus, Jurgis Skaržinskas, B. Švilpa, A. Trauskas, L. Armalis; po 1 dol.: K. Balčiūnas, A. Baltkojis, J. Duoba, J. Kazakauskas, V. Vainutis, V. Kramilius, A. Levišauskas, V. Liudavičius, J. Okmanas, M. Pareigis, A. Silkauskas, K. Šlyžys, T. Sverlys, A. Vanagas, V. Vaitonis, V. Žekonis; po 0,50 ct.: B. Fridrikas.

JEI NORIME ISLIKTI...

Atkelta iš 3-čio puslapio. Tautiečių tarpe nėra pakankamo noro šitą darbą įvykdyti, tuomet nėra reikalo apie šitą problemą kalbėti bei filosofuoti. Bet tuomet mūsų likimas eis ta pačia kryptimi, kaip prieš daugelį metų išmirusių senprusių, kurie vieni nepajėgė atremti priešų puolimo.

Nenorėtume, kad tuomet ant Pabaltijo tautų kapo, kaip seniau ant išmirusių senprusių, nutūptų vidurinės Europos aras arba amžiams būtų už dėta kita svetima emblema. Tam išvengti, turi toje erdvėje išaugti stipresnė politinė jėga ir plevėsuoti nauja laisvės vėliava.

DE LUXE DRY CLEANERS

143—8th AVENUE, LACHINE NE. 5-0303

Sav.: P. RUTKAUSKAS.

Kostiumas,
Suknelė ar
Skrybėlė

\$1.

Paimame iš namų ir pristatome į namus visame Montrealyje ir priemiesčiuose. Darbą atliekame sąžiningai.

NE. 5-0303

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKŠŲ — PLYTELIŲ

dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Vakaraš 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

7697 CENTRAL, VILLE LASALLE. HE 3207

LE MIEUX LINGERIE

VAIKIŠKI IR MOTERIŠKI DRABUŽIAI.

Taipogi yra priimami DAŽYMO ir PROSINIMO

darbai sumažintomis kainomis.

5% nuolaida patiekusiam šį skelbimą.

PIGIOMIS KAINOMIS PIRMOS RŪSIES:

Šviežią, rūkytą, konservuotą ir virtą mėsą, paukščius, dešras, kumpį, sviestą, sūrį, kiaušinius ir kitus maisto produktus galima gauti tik pas

PUNKRĮ ir KRASAUSKĄ

335 RONCESVALLES AVE, TORONTO.

RAŠTINĖ. TR 6025 5 — 6th Ave, VILLE LASALLE.

J.R. RIENDEAU

KONTRAKTORIUS

VISŲ RŪŠIŲ KASIMAI

Specialybė: kanalizacija ir vandentiekis.

Mechanizuotos kasimo priemonės, kompresorius.

LIUDESIO VALANDO I

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAZNYCIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

WINNIPEG

RINKLIAVOS WINNIPEG.

KLB Winnipeg apylinkės 1953 m. lapkričio mėn. praves tame Tautos Fondui vajuje se kantis asmenys aukėjo: po 5 dol.: St. Bujokas, p. Daubaras, P. Matulionis, M. Šarauskas; po 3 dol.: J. Mališauskas, J. Malinauskas, J. Račys, P. Klacikas; po 2,40 dol.: J. Z., A. Lingė, L. Stanevičius, Dr. E. Gedgaudas; po 2 dol.: J. Kriščiūnienė, Pr. Dilka, A. Maciūnas, J. Kuncaitis, V. Januška, E. Federavičius, J. Činiga, E. Kalasauskas, J. Vidriūnas, V. Zavadskienė, J. Didž-

balis; po 1,50 dol.: J. Šmaizys; po 1,40 dol.: Pr. Sopaga; po 1 dol.: M. Bukauskas, V. Micpovilis, K. Kazlauskas, T. Luškevičius, V. Marozas, V. Simonavičius; po 0,50: J. Bani-konis, P. Pranys, V. Novagrodskas.

Tuo pat metu pravesioje rūbų rinkliavoje buvo surinkta arti 500 svarų rūbų ir avalynės likusiems Vokietijoje. Visiems aukojusiems lietuviškais ačiū.

KLB W. Apyl. V-ba.

kojimas yra apie lietuviškus strazdelius ir kitus paukščius. Vienoje vietoje sakoma štai kas: „Kai prisijartina žiema, tai strazdai ir kiti paukščiai sušimeta į arti vienas kito ir šoka į upes bei ežerus. Jie pasilekia po ledū iki neatona pavasaris. Kartais žvejai, prakirtę ledą, pagauna šitų žuvinių ir tokius paukščius. Kaip tik juos padeda ant kromės ir jie atšyla, tuojau pradeda vėl skraidyti.“

Keliautojas gana vaizdžiai aprašo ir Lietuvos žmones. Jie esą labai svetingi, darbštūs ir pilni ištvermės.

AMERIKIEČIŲ DOVANA TREMTINIAMS.

Amerikiečių vyriausioji būstinė Europoje vykdė plačią kalėdinių dovanų programą sušelpiti tremtinius svetimsalius. Svetimsalių tremtinių šeimoms, gyvenančioms stovyklose Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje ir Graikijoje, Kalėdų proga buvo išteikti dovanų paketai. Apie 100.000 centnerių įvairių maisto produktų yra nemokamai teikiama amerikiečių vyriausybės, kuri padengia taip pat ir visus transporto išlaidas.

Šalia šito šelpimo, pavieniai amerikiečiai ir įvairios labdaros organizacijos yra pasiuntusios tremtiniams ir pabėgėliams Vokietijoje ir kituose Europos kraštuose žymius kiekius kalėdinių dovanų.

Amerikiečių duosnumo dėka milijonams asmenų Europoje padarytas tikras kalėdinis džiaugsmas.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.
DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SĄŽININGAI
IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD,
Park Extension.
CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro.
Ieštadieniais — visą dieną.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA
LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Fltzy 3292.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŲSŲ PATARNAVIMUI
PRAŠOME APLANKYTI
7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).
Ville Lasalle.

A. GAUKYS. Telefonas: HE 0100

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JŲSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose.
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623.
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS.
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED.
CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

Mes valome ir dažome
įvairius, kaip vyriškus,
taip moteriškus drabu-
žius. Taip pat išvalome
apsiaustus nuo lietaus
uždėdami jiems „Drex“,
kad neperleistų vandens
ir duotų gražesnę
išvaizdą.

Taipgi valome visokiau-
sios rūšies karpetus ir fo-
telius (Chesterfields),
gardinus lengvus ir sun-
kius. Sutaisme rūbus
(išširimus), išsiuvame sa-
gas ir pan. Kiekvieną or-
derį paimame iš namų ir
pristatome į namus.
Už mūsų atliktą darbą
garantuojame.

Dėl informacijų prašome
telefonuoti: TR 1135,
galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,
J. Kriaučiūnas,
A. Majauskas.

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

Adamonis ir Budriunas Real Estate & BUSINESS BROKERS

Namų pardavimui:
Rosemount: 2-jų šeimų po 5 kamb. Naujas. Kaina 15.400. Įmokėti 5.000 dol.
3-jų šeimų. Naujas. Centr. šildymas. Kaina 19.000. Įmokėti 8.000 dol.
Verdun: Moffat. 2-jų šeimų, po 5 kamb. Naujas. Pusiau pristatytas. Centr. šild. Kaina 17.500. Įmokėti 4.000 d.
Ville Lasalle: 2-Ave. 2-jų šeimų po 5 kamb. Kaina 12.500. Įmokėti 6.000 dol.
Park Extantion: Querbes, 2-jų šeimų po 4 kamb. Cent. ralinis šildymas. Kaina 13.000. Įmokėti 5.000 dol.
Miesto Centre: Clark. 3-jų šeimų. Įmokėti 3.000. Kaina 11.000 dol.

NDG: Madison. 2-jų šeimų po 5 kamb. Kaina 15.000. Įmokėti 4.500 dol.

Bizniai pardavimui:
Restoranas-Snack-Bar-Verdun, Wellington St. 850, — savaitinė apyvarta. Kaina 9.000 dol.

Žemė pardavimui:
Prie Pie IX už Ville St. Michel. Šalia naujo prekybos centro. Parduodama paskytais ir dideliais gabalais. Kaina 26 ct. kv. pėda.
Reikalinga 2 agentai darbo praplėtimui. Atlyginimas — nuošimtis nuo pardavimų.

NORĖDAMI PARDUOTI AR PIRKTI KREIPKITEŠ Į PIRMAJĄ MONTREALY LIETUVIŲ REAL ESTATE ĮSTAIGĄ.

MŪSŲ TIKSLAS — JUMS PADĖTI!

NAMAI — ŽEMĖ — PASKOLOS — DRAUDIMAS.

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 9 valan. vakaro.

Telef. LA 7932 ir PO 6-6495.

177 Sherbrooke St. W. kambarys 5, Montreal.

MONTREAL

MONTREALIO RADIOJOTIS TRANSLIUOJA PENKIOM KALBOM.

Radijo stotis SHLP, kuri priklauso „La Patrie“ laikraščiai Montrealyje, transliuoja programas penkiom kalbom. Šalia savo reguliariųjų transliacijų anglų bei prancūzų kalbomis, CHLP pasvenčia maždaug aštuonias su puse val. savaitėje graikų, italų bei lenkų kalbų programom. (CS).

AKLAS LAIKRAŠČIO LEIDEJAS.

Rixon Rafter yra išleidęs savaitinį laikraštį 45 metus, bet jam to laikraščio neteko pamatyti nė karto. Jis tapo aklu dar vaiku būdamas. 1908 metais jis pirkto laikraštį Enterprise-News, Arthur'e, Ont., ir niekuomet nepasivėlino laikraščio

išleisti ir niekuomet jis nebuvo kaltinamas dėl pranešimų netikslumo, nežiūrint, kad jis naudoja keletą Braille (rašto akliems) užrašų, ką jis girdi. Jis rašo mašinėle ir yra parąšs visus vedamuosius ir didelę dalimi žinių skyrių. Prieš laikraščio pirkimą jis baigė studijas Queen's Universitete. Enterprise-News padidino savo cirkuliaciją nuo 800 iki 1.400 egz. savaitėje, nežiūrint to fakto, kad toje srityje gyventojų skaičius mažėja.

— Susižiedavo Genė Pažėraitė su Stasiu Rameikiu.

— Buš padidinta Notre Dame ligoninė nauju priestatu.

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTŲ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

ASTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTĮ, NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIRGIMUS ir NELAIMINGUS ATSTIKIMUS. BENDRAI SĄŽININGAI PATARNAUJA VISOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36

Tel. CL 2363

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinis

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:

3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

Duodame ir kreditan PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI be nuošimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai
■ CYMA ■ LONGINES
■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai
Mokame augščiausias kainas už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

J. J. ELLIS

REAL ESTATE

1072 BLOOR ST. W. - TORONTO - Tel. MEIrose 2471

SĄŽININGU IR MALONIU PATARNAVIMU VISŲ TAUTŲ KLIENTAMS MŪSŲ FIRMA YRA ĮSIGIJUSI GERĄ VARDĄ TORONTO VISUOMENĖJE IR SPARČIAI AUGA BEI PLEČIASI, ATIDARYDAMA VIS NAUJUS SKYRIUS. ŠIUO METU PAS MUS DIRBA VIRŠ 100 ĮVAIRIŲ TAUTŲ AGENTŲ. Į DIENĄ GAUNAME APIE 60 NAUJŲ NAMŲ PARDAVIMŲ. TAI FAKTAS, KAD PAS MUS IR JŲ PASIRINKIMAS TIKRAI DIDELIS.

MIELAS BICIULI! JEI NORI PIRKTI NAMĄ BEI KOKI BIZNĮ AR ŪKĮ, PATS ATSIMINK IR PAŽISTAMIEMS PRIMINK, JOG ŠIUOSE REIKALUOSE JUMS BE JOKIO ĮSIPAREIGOJIMO IŠ JŲSŲ PUSĖS — VISADA MIELAI PATARS IR PATARNAUS

P. KERBERIS

agentas, kuris niekuomet nepyksta, nesinervuoja, nepavargsta.
1123 ST. CLAIR ST. W. Tel. OL 8821.

NEBIJOKITE KREIPTIS, JEI JUMS TRŪKSTA PINIGŲ. MES SUDAROME PASKOLAS.

PR. GRYBAS

1072 BLOOR ST. W. Tel. ME. 2471. — Buto tel. KE 5065.

MIELAS TAUTIETI! MIELAI JUMS PATARNAUSIU IR PATARSIU NAMŲ AR BIZNĮ PIRKIMO IR PARDAVIMO REIKALUOSE — BE ĮSIPAREIGOJIMO IŠ JŲSŲ PUSĖS

P. MALIŠAUSKAS

agentas, kuris kiekvienam greitai patarnauja ir nepavargsta!
1072 BLOOR ST. W. Tel. ME. 2471. — Buto tel. KE. 7425.

PARŪPINAMOS PASKOLOS PADINTI JŲSŲ ĮMOKĖJIMĄ.

R. ŽULYS

1072 BLOOR ST. W. Tel. ME. 2471. — Buto tel. EM. 3-6711.

VISUS JŲSŲ NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMO, PARDAVIMO IR ĮSKEITIMO RŪPESČIUS PATIKĖKITE KREIPDAMIESI Į

VYTAUTAS LUNYS

386 RONCESVALLES AVE. Tel. OL. 6321. — Buto LA 6338.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8-th Ave, Ville Lasalle, Que.

TR 4321

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

KE 1118

J. GREEN

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

933 Bloor St. W. Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai jums patarnausim!

LO 2710

MICHAEL KOPRIVICA

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

1489 DUNDAS ST. W. (kampas Dufferin) Toronto. Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis, mielai jums patarnausim!

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ ROBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turiu didelį pasirinkimą įvairių angliškių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto. Tel. LL 9626.

DEMESIO TURINTIEMS AUTO MASINAS!!!

Imperial Auto Collision

Atlieka visų mašinų visokį remontą:

(sparnai, durys, priekis, rėmai).

Spalvų, dažymui, didžiausias pasirinkimas.

Darbas garantuotas.

561—567 KEELE Str.

vienas blokas į pietus

nuo St. Clair

TORONTO, Ont.

Biuro telef.

JU 4773

Namų CE 1-3444

JEIGU NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ BEI

BIZNĮ, KREIPKIS Į

J. KARPIS

REAL ESTATE

ČIA SAVO KALBA GALESI IŠSIAIŠKINTI VISUS REIKALUS ir GAUSI REIKIAMĄ PATARimą BEI PATARNAVIMĄ.

J. KARPIS

REAL ESTATE

1609 DUNDAS ST. W. OL 7996-7. Toronto.

TORONTO

TORONTO KREDITO KOOPERATYVAS „PARAMA“

Jau kuris laikas, kai Toronte veikia kredito kooperatyvas „Parama“, angliškai vadinamas „Parama“ Credit Union Ltd. Vietos lietuvių visuomenė juo domisi ir narių skaičius vis didėja. Kredito kooperatyvas, kaip mes Lietuvoje vadiname — bankelis, tuo tarpu atdaras vieną dieną savaitėje. Lietuvių Namuose, Ossington 235.

Kodėl lietuvių visuomenė juo interesuojasi? Todėl kad jame galima investuoti sargiai ir pelningai savo santaupas ir, reikalui esant, prieinamomis sąlygomis gauti paskolą.

Sėrai ir indėliai.

Tuotarpu bankelio įstatai leidžia vienam nariui turėti dešimtą, šerų arba indėlių pavidale, ne daugiau kaip už 5.000 dol. Vienas šeras, kurį Lietuvoje kooperatyvai vadindavo paju, lygus 5 dol. Tai vienas narys negali turėti daugiau kaip 1.000 šerų. Atskirų šerų — pažymėjimų, kaip dokumentų, Kanadoje kredito kooperatyvai neišduoda. Kiekvienas narys visuotiniame šerinininkų susirinkime turi tikrai vieną balsą neatsižvelgiant į šerų skaičių. Už indėlius bankelis moka 2½ metinių palūkanų. Šerinininkai yra bankelio savininkai, todėl nuošimčių dydis už šerus, arba kitaip pasakius — dividendas, priklauso nuo turėto metinio pelno. Numatoma, kad šerinininkai turės apie 5% metinių palūkanų už pirktus šerus. Kiekvienam interesantui paliekama pačiam apsispręsti, kaip investuoti savo santaupas į indėlių ar į šerų sąskaitą. Iš indėlių sąskaitos jis gali atsiimti visus pinigus pranešęs prieš tris savaites iš anksto, o iš šerinininkų sąskaitos prieš šešias savaites.

„Paramos“ kredito kooperatyvo nariai gali būti ramūs, nes depositai — indėliai ir šėrai yra apdrausti Amerikos Savitarpio Draudimo Co. „Cuna“. Jeigu valdybos nariai išiekvotų kooperatyvo pinigus, Draudimo Co. už tai atsako. Tai gi laikyti savo santaupas „Paramoj“ nėra jokios rizikos. Spėjama, kad Toronte gyve na apie 5-6.000 lietuvių. Jeigu ta lietuvių bendruomenė, laikui bėgant, įdėtų savo santaupas lietuvių kooperatyvan.

„Paramos“ kredito kooperatyvo nariai gali būti ramūs, nes depositai — indėliai ir šėrai yra apdrausti Amerikos Savitarpio Draudimo Co. „Cuna“. Jeigu valdybos nariai išiekvotų kooperatyvo pinigus, Draudimo Co. už tai atsako. Tai gi laikyti savo santaupas „Paramoj“ nėra jokios rizikos. Spėjama, kad Toronte gyve na apie 5-6.000 lietuvių. Jeigu ta lietuvių bendruomenė, laikui bėgant, įdėtų savo santaupas lietuvių kooperatyvan.

„Paramos“ kredito kooperatyvo nariai gali būti ramūs, nes depositai — indėliai ir šėrai yra apdrausti Amerikos Savitarpio Draudimo Co. „Cuna“. Jeigu valdybos nariai išiekvotų kooperatyvo pinigus, Draudimo Co. už tai atsako. Tai gi laikyti savo santaupas „Paramoj“ nėra jokios rizikos. Spėjama, kad Toronte gyve na apie 5-6.000 lietuvių. Jeigu ta lietuvių bendruomenė, laikui bėgant, įdėtų savo santaupas lietuvių kooperatyvan.

„Paramos“ kredito kooperatyvo nariai gali būti ramūs, nes depositai — indėliai ir šėrai yra apdrausti Amerikos Savitarpio Draudimo Co. „Cuna“. Jeigu valdybos nariai išiekvotų kooperatyvo pinigus, Draudimo Co. už tai atsako. Tai gi laikyti savo santaupas „Paramoj“ nėra jokios rizikos. Spėjama, kad Toronte gyve na apie 5-6.000 lietuvių. Jeigu ta lietuvių bendruomenė, laikui bėgant, įdėtų savo santaupas lietuvių kooperatyvan.

HAMILTON MŪSŲ SPORTAS

TRYŠ PERGALES.

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VYGDOMIESIEMS ORGANAMS RINKTI RINKIMINĖS KOMISIJOS PRANEŠIMAS.

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba skelbia šį Rinkiminės Komisijos pranešimą:

1. Dėl nepakankamo skaičiaus pasiūlytų kandidatų į Apylinkės Valdybą ir Kontrolės Komisiją, skirtieji 1954 metų sausio mėn. 24 dieną rinkimai yra atšaukiami. Nauja balavimo diena, laikas ir vieta bus paskirti ir paskelbti vėliau.

2. Siūlomų kandidatų į Apylinkės Valdybą ir Kontrolės Komisiją pristatyti terminas pratęsiamas ligi 1954 metų sausio mėn. 30 dienos imamai. Pavienu asmenų grupės ir organizacijų vadovybės prašomos iki viršų minėtos datos pristatyti siūlomų kandidatų sąrašus Komisijos Pirmininkui E. Sudikui, 14 Canada St., Hamilton, Ont., tel. 76045, pirmiau laikraščiuose paskelbta tvarka.

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba.

NUMATYTAS SAUSIO MĖN. 31 D.

MLT pirmininkė ir VLIK'o nario E. Simonaičio atvykimas į Hamiltoną, yra nukeliamas vėlesniam laikui.

Taip pat ir Klaipėdos krašto atvadavimo sukakties minėjimas, įvyks atvykus M. Lietuvos veikėjui E. Simonaičiui.

Hamiltono Bazilikos salėje, praėjus sekmadienį pasirodė mūsų tautiniai šokiai, HL cho

ras „Rūta“ ir šeštadieninės mokyklos mokiniai. Katalikų jaunimo suvažiavimo dalyviai, lietuvių pasirodymą priėmė labai šiltai.

Appendicito operacija padaryta O. Čerskutei. Linkme greito pasveikimo.

Medžiotojų balius, surengtas TF Hamiltono skyriaus, sutraukė apie 180 asmenų.

Mirties bausmė

Sing - Sing (USA) kalėjime sausio 7 dienos naktį buvo nušautas du hamiltoniečiai, už nužudymą 1952 m. Builalo mieste vieno auka. Vienas jų, 27 m. Amžiaus Walter Griffen, prieš mirdamas elektros kėdėje, leido išimti savo akis, paaukodamas jas aklajam. Jos buvo operuotos ir skubiai nuvežtos į New-Yorką. Tokiais atvejais, aklojo pavarde viešai nėra niekuomet skelbiama.

Pažymėtina, kad šių 2 žmonių egzekucijos įvykdymui (tik įjungimui elektros srovės) buvo jau naujas asmuo, kadangi senasis egzekutorius, Juozas Francell, pereitą vasarą po 14 metų „darbo“ iš savo užimamo posto rezignavo. Naujojo mirties bausmės vykdytojo pavardė, kalėjimo administracijos, taip pat yra laikoma paslaptimi. Kbr.

Priekaladinėje rinkliavoje surinko: K. Ivaškevičius — 2 dol.; A. Lapinas — 5; Siugzdinis 5, A. Matulis 7,75, J. Lučkūnas 37,50, A. Šipelis 30, P. Kvietkauskas 16, J. Navickas 4, K. Šitkauskas 4, L. Balzars 21. Viso 132,25 dol.

Jaučiame pareigą išskirtinai padėkoti p. Petriui Pelečkui, paaukusiam 14 dolerių, dešimt dolerių siuntiniui ir 4 dolerius sumokėjo laikraščio „Karys“ prenumeratą už 1954 m., kuris yra paskirtas kūrėjui-savonoriui p. J. Kaminskui, gyv. Vokietijoje, prie Frankfurt (M.).

Dėl vietos stokos 123 aukotojų vardai ir pavardės redakcijos yra praleidžiamos.

Iš surinktų pinigų 120 dolerių pasiūsta per BALFą — Vokietijon. Balfo pakvitavimas 7395 iš 1953 m. gruodžio 22 d. Likusieji pinigai 12,25 dol., kaipo gauti vėliau, bus pasiūstyti vėliau.

Iš pasiūstos sumos, BALFas yra paprašytas paremti: 1) J. Grigolaitį, 2) J. Kaminską, 3) Kun. V. Šarką ir 4) Stasi Motužą, o likusieji pinigai prašyta persiūsti Lietuvos karo

Taip, trys pergalės ir ne tuš čiais žodžiais, bet kietoje kovoj, su senais Montrealio krepšinio klubais, turinčiais visas sąlygas ir galimybes tobulėti šioje sporto šakoje. Tuo tarpu jauno „Tauro“ sporto klubo krepšininkai, neturėdami net minimalių sąlygų, rungtynių aikštėje ir įtemptoje kovojė nuvainikuoja savo priešininkus. Nesvarbu, didesniu ar mažesniu rezultatu, tačiau pergalė plėšiama po pergalės.

Taigi, tauriečių vyrų komanda praėjus savaitę pasiekė savo penktą ir šeštą laimėjimą. Taigi šeši iš eilės laimėjimai. Priešininkais buvo „Rambler“ ir „Senators“. Su „Rambler“ tauriečiai susidorojo 60—46 (24—20). Kova, ypatingai pradžioje, buvo gana įtempta ir permaininga, nes priešininkas, žinodamas mūsų kūrų pajėgumą, metė į kovą visas savo jėgas. Mūsų kūrų, atlaikę pirmus puolimus, išlėto pereina patys į puolimą ir perėmė žaidimo iniciatyvą visą metą veda rungtynes savo naudai iki teisėjų švilpukas užbaigia rungtynes. Žaidė ir taškus pelnė: Bukauskas 19, Bergardas 10, Mathew 6, Lasumas 3, Trusis 1, Piečaitis 14, Bunis 4 ir Paulius 3.

Antros rungtynės buvo su „Senators“. Šis priešininkas buvo nuginkluotas 68—41 (41—23). Pradžioje, nežinant priešininko pajėgumo, žaidžia atsargiai, tačiau greit, suradę jo gynimo spragas, pereina į ofensyvą ir pirmame kėlinyje sukuria pakankamą krepšių atsargą. Antrame kėlinyje žaidimas daugiau apylygis, nes mūsų kūrų nėra prasmės per daug lieti prakaitą. Žaidė ir taškus pelnė: Bukauskas — 20, Mathew — 17, Bunys — 13, Piečaitis — 6, Lasums — 7, Trusis — 5, Paulius — 0.

Dabar vyrų komanda turės ilgesnį pertrauką ir pirmenybių rungtynes turės tik sausio invalidams, neišskiriant ir II-o pasaulinio karo lietuvių karo invalidų.

L. K. Kūrų-Savonorių 5-gos Montrealio skyriaus Valdyba.

MOTERŲ KIRPYKLA

961-A Bloor St. W., (prie Dovercourt) II augšte, „CLARE'S BEAUTY PARLOR“ daro pusmetinius ir vienkartinus šukavimus, kerpa ir dažo plaukus, daro galvos ir veido masažus. Tel. LL 8871. Prašoma užsisakyti iš anksto. Savininkės G. Jonušienė ir F. Kupčiūnaitė.

DĖMESIO! Statu naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuojame senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statu radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą: 7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576 ANT. JUOZAPAITIS

Saugu—Patikima

DIDŽIAUSIAS NAMŲ PASIRINKIMAS

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

PIRKDAMI AR PARDUODAMI PASITARKITE SUMŲŲ EKSPERTAIS.

MES TURIME ŠIMTUS ĮVAIRIAUSIŲ NAMŲ. TAIP PAT DUODAME PASKOLAS.

MŪSŲ NAMŲ APRAŠYMAI SU FOTO NUOTRAUKOMIS PALENGVINS JUMS PASIRINKTI NAMUS.

PLATESNIŲ INFORMACIJŲ IR VISAIS NAMŲ PIRKIMO - PARDAVIMO REIKALAIS KREIPKITĖS

A. KIRSONIS

Telef.: OL 7511

V. MORKIS

Telef.: OL 7511

B. SERGAUTIS

Telef.: OL 7511

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin) — TORONTO.

HAMILTONE

visais nekilnojamo turto

visokeriopas informacijas suteiks bei

patars namų problemose nemokamai. Skambinkite ar užsikite į įstaigą 913 MAIN ST. E. HAMILTON—TEL. 9-4121

J. Valevičius ir A. Pranckevičius

Visokeriopas informacijas suteiks bei

patars namų problemose nemokamai. Skambinkite ar užsikite į įstaigą 913 MAIN ST. E. HAMILTON—TEL. 9-4121

RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

SKYRIAI: TORONTO — HAMILTON — LONDON — SARNIA — KITCHENER — PETERBOROUGH

PAJIEŠKOJIMAI

AUKOJO „NL“

— Budvitienė Marija, gyv. 724 West 18 Str. Chicago, Ill., USA, jieško Jono Timpos, prieš vienerius metus atvykusio į Montrealį.

— Jonas Kuprėnas jieško savo žmonos Rimkaitės Kazės ištekejusios Kuprėnienės, pastutiniu laiku, prieš rusų užėjimą gyvenusios Vieskūnų kaime, Pažaislio valsč., kilusios iš Aukštosios Panemurės, Kalniškių, Žiegžrių kaimo. Prašau atsilipti šiuo adresu: J. Kuprėnas, c. o. B. Stonkus, R. R. 4, Tillsonburg, Ont., Canada.

— Pajieškoma Zofija Budvydaitė, prieš tris mėnesius atvykusi į Kanadą iš Škotijos. Jieško giminės. Rašyti: J. Gaidelis, 7603 Louis Hebert St., Montreal, P. Q., Canada.

padidina. Priešas tiksliais tolimais metimais vėl prisiveja tauriečius, bet šipelio ir Dikinio metimai padėję pagerina ir rungtynės baigiamos 66:58 lietuvių naudai.

Už Taurą žaidė ir taškus pelnė: Sinius — 32, Otto — 14, Markevičius — 4, Narbutas — 7, Šipelis — 3, Dikinis — 6, Jurkus 0.

Bendrai paėmus šios rungtynės buvo geriausiai sužaistos, kiek mūsų jaunieji krepšininkai turėjo. Gražūs ir tikslūs metimai, vikrumas, geri pašokimai, neblogas kai kurių žaidėjų švedinio valdymas, rodo, kad tarp jų yra daug žadančių.

Dabar jauniems prieš akis stipriausias priešininkas „YMCA Whites“, su kuriuo teks susitikti sausio 16 d. 9 val. YMCA salėje Snowdon.

Centrukas.

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

Dr. N. Novošickis

DANTŲ GYDYTOJAS

(Lietuvis)

345 BLOOR St. West

(kampas Bloor - Huron)

... TORONTO ...

Telefonas MI 2003

Priėmimo val. nuo 9 v. iki

5 v. ir pagal susitarimą.

HAMILTONUI, TORONTUI IR APYLINKĖMS.

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Irengiami nauji visų rūšių namų apšildymai anglimis arba alyva. Keičiamos senos krosnys į naujas, moderniškas alyva apšildomas ir pilnai automatiškas. Irengiami alyvos apšildymai (Oil Burneriai) ir senas krosnis ir taisomi seni apšildymai.

Didelis pasirinkimas įvairių firmų krosnių ir Oil Burnerių. Kadangi prekės gaunamos tiesiog iš urmo sandėlių, be jokių tarpininkų, todėl IRENGIMAI DAROMI ŽYMAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS IR ISSIMOKEJIMUI DVIEMS METAMS.

VISI PATARIMAI VELTUI.

Užsakymai priimami:

Hamilton: 18 Spadina Ave. Telefonas 9-2035.

Toronto: 693 Dovercourt Rd. Telefonas LO 8951.

Maloniai pranešame!

NAUJŲ „FORD“ AUTO MOBILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITĖS Į MŪSŲ ATSTOVĄ V. PESECKĄ

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val. DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SAŽININGAI ATLEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukavimas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778

Rentgenas. Physioterapija. Laboratoriniai tyrimai.

Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val. — 2—4 v. ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

VISI Į KONCERTĄ!

Š. M. SAUSIO mėn. 24 d., SEKMADIENI, TORONTO LIETUVIŲ CHORAS „V A R P A S“ RUOŠIA SAVO

VISI Į KONCERTĄ!

METINI - SUKAKTUVINI KONCERTA

PROGRAMOJE:

Lietuvių liaudies dainos ir operų ištraukos. Atlieka mišrus ir vyrų choras ir Metropolitan operos solistas ALG. BRAZYS, palydint Toronto Simfoniniam orkestrui. Chorams ir orkestrui diriguoja ir solistui akomponuoja muz. ST. GAILEVIČIUS.

Bilietai kainą 2, 1,50 ir 1 dol. Iš anksto galima įsigyti „Tulpės“ svetainėje, p. Beržinsko krautuvėje, Parkside Meat Market' 335 Roncesvale Ave ir pas choro dalyvius.

Vieta — Odeon-Humber kino teatras, Bloor W. ir Jane kampas.

Vaziuoti, Bloor W. tramva-jum iki galo. Pradžią 7.30 vv.

Toronto Lietuvių Choras „V a r p a s“.

PRANEŠIMAS MONTREALIO LIETUVIAMS AKTUALIAUSIOMIS TEMOMIS.

Visus mus domina pasaulinės politikos raida; Lietuvos laisvinimo bylos eiga, kurion dabar įjungta Kersteno tyrimų komisija; Vliko reformų klausimas, kuris dabar yra pačioje eigoje; BALFo ir ALTos veikla; Vasario 16 gimnazijos aktualijos; tremtinių likimas Europoje; pokarinis Europos atsistatymas ir pastangos sudaryti vieningą Europą, federacijos ar jungtinių Europos valstybių pagrindų; srovių santykiai, ir kitos gyvosios aktualijos.

Šiomis temomis atvykstanti iš Amerikos p. Aleną Devenienė Montrealio lietuviams darys pranešimą. Kadangi Elena Devenienė tikrai neseniai lankėsi Europoje, kur dalyvavo Europos kongrese, kalbėjo si su daugeliu Europos politikų, matėsi su VLIKO vadovybe, nariais ir Vykdomosios Tarybos žmonėmis, kalbėjosi su diplomatais, lankė lietuvių tremtinių stovyklas Vokietijoje, lankėsi Anglijos Londone, dalyvavo Valstiečių tarptautinės Organizacijos Forume New

Yorke kur jis yra vicepirmininkė, yra taipgi vicepirmininkė Amerikos Lietuvių Tarybos, kurios kongrese ji buvo aktyvi dalyvė, gyvai dalyvauja VLIKO reformų klausimo sprendimuose, be to yra BALFo vicepirmininkė, ilgą laiką ėjusi pirmininko pareigas ir t. t., — tai savaime aišku, kad p. A. Devenienė plačiai ir giliai dalyvauja visame lietuviškos veiklos katile, ir todėl jos pranešimas bus ir aktualus ir gyvas. Be to ji atsakinės į

PIGIAI PARDUODAMOS trys vaikams lovuotės, visai naujos, namie dirbtos, tvirtai padarytos ir gražaus modelio. Kam reikalingos, telefonuokite AM 5246, arba užėikite 3474 Messier Str., Montral.

IŠNUOMOJAMI gretimi moderniški du nedideli butai. Tel.: HE 3119.

Dr. J. ŠEGAMOGAS CHIRURGINĖ ir BENDROJI PRAKTIKA

office 4906 Wellington VERDUN. Tel. YO 3611. val.: 11—12, 2—4, 6—9, šeštadieniais 11—1 arba pagal susitarimą. namų 1038 Osborne Av. VERDUN. Tel. PO 6-9964

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALIŠKA priima: 9 a. m. — 10 p. m. 5303 Verdun A., Verdun, Tel.: TR 4547.

NOSIES, GERKLĖS IR AUSŲ SPECIALISTAS IR CHIRURGAS

Dr. R. CHARLAND 956 Sherbrooke E. Tel.: FR 7684, EX 8822.

Dr. E. Andrukaitis

956 Sherbrooke E. Tel. CH. 7236

klausimus, jeigu tokių bus. To dėl Monarelio ir apylinkių lietuvių be abejo domėsios jos pranešimu.

Pranešimo vieta: 4225 Berri St, Berri ir Rachel gatvių kampe, mokyklos salėje. **Laikas:** ši sekmadienį, sausio 17 d. dieną, 3 valandą, 30 minučių po pietų, nesivėluojant. **Vykti:** St. Denis tramvajum arba St. Hubert troleibusu ligi Rachel.

Įėjimas: laisva auka; kas liks nuo išlaidų, bus padalyta Vasario 16 gimnazijai ir Montrealio šeštadieninėms mokykloms.

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti.

Liaudininkų-varpininkų klubas

GRAŽI VAIKŲ EGLUTĖ

Šeštadieninių mokyklų mokytojai su tėvų komitetais sekmadienį suruošė mokiniams ir bendrai vaikams eglutę, kuri buvo labai gausi ir labai gyva, kaip ir kasmet vaikų judrumui.

Visą subuvimą atidarė mokytojai p. Rimkevičienė, po žodį tarė kun. J. Kubilius ir St. Kęsgaila. Po to sekė meninė dalis. Jacques Cartier mok. Albertas Lauraitis padėklavo. Sekamai Verduno ir Rosemouto mokyklų mokiniai suvaidino aptrumpintą 3-jų veiksmų Čechovo „Sniego Karaliaitę“, kurioje vaidino verduniečiai ir šoko rosemountiečiai. Vaidino: Onutė — Marytė Tauterytė, Jonuką — Algis Mažeika, Sniego Karaliaitę — Aldona Gaurytė, Močiutę — Emilija Rupšytė; vėliau buvo: Dalia Sibitytė, Genovaitė Taruškaitė, Algis Snopkauskas, Algis Morkūnas, Antanas Keturka, Vidutis Lukoševičius; gėlėmis buvo: Nijolė Jauniūtė, Irena Burbaitė, Raminta Mališkaitė, Elvyra Mikalajūnaitė, Danutė Zubaitė, Rūta Bendžiūtė, Rasa Puniškaitė, Stasė Mikalajūnaitė; Snaigėmis buvo: Katrutė Gerhardtaitė, Regina Pėteraitytė, Frances Ilgūnaitė, Rita Balšauskaitė, Jūratė Rudzevičiūtė, Nijolė Gudžiūnaitė.

Vaidinimą paruošė mokytojos.

Po vaidinimo Kalėdų senelis, (akt. J. Akstinas) gražiai išdalino dovanas. Užbaigai buvo žaidimai.

P. Navikėnienė mokytojomis perdavė tėvų komiteto „Kalėdų senelio“ dovanas.

Visas popietis buvo gražus.

IŠKILMINGOS SUŽIEDOTUVĖS.

Įvyko pp. Vaupšų namuose pirmąją Kalėdų dieną. Susižiedavo Eleonora Vaupšaitė su Juozu Intu. Sužiedotuvės buvo labai gražios, dalyvaujant būriui artimųjų. Žiedus palaimino AV klebonas kun. J. Kubilius. Susidarė reto iškilmingumo nuotaika, kuri susižiedavusiems paliks visam gyvenimui. Susižiedavusiems linkėta graži ateitis. Vestuvės projektuojamos vėliau.

MIRIMAI.

Sausio 10 d. Ville Emarde mirė Ona Zubienė, 65 metų amžiaus. Laidojama per šv. Kazimiero bažnyčią sausio 13 d. Velionė paliko kelis vaikus.

Praejusią savaitę taip pat Ville Emarde mirė Kotryna Linauskienė, 53 metų. Palaidota per šv. Kazimiero bažnyčią. Paliko vaikų.

DĖMESIO! DĖMESIO! MONTREALIEČIAI KVICIAMI DALYVAUTI

Kaukių Baliuje

kuris įvyks š. m. sausio mėn. 16 d. 7 val. 30 min., **Policijos salėje — 1474, St. Catharine St. Est.** Baliaus metu gros Lituanica, veiks bufetas su visokiais gėrimais, turtinga loterija. Nematytos kaukės išpildys programą. Trys įdomiausi kostiumai bus premijuojami. Įėjimas 1,25 dol.

Rengia: Skautų-čių Tėvų Rėmėjų Būrelis.

K. L. B. MONTREALIO APYLINKĖS RINKIMINĖ KOMISIJA SKELBIA:

1. Montrealio L. B. apylinkės valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai įvyks 1954 m. sausio mėn. 24 d. Aušros Vartų parapijos salėje, 377 Willibrodt St., Verdun, nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

1. Balsys Leopoldas	50 metų, darbininkas.
2. Dikiniene Bronė	51 metų, dramų aktorė.
3. Gražys Antanas	52 metų, teisininkas.
4. Gudas Jonas	29 metų, darbininkas.
5. Kibirkštė Irena	24 metų, tarnautoja.
6. Lukošienė Eugenija	42 metų, šeimininkė.
7. Lukoševičius Juozas	38 metų, komersantas.
8. Piešina Aleksandras	57 metų, muzikas.
9. Povilaitis Povilas	26 metų, inžinierius.
10. Trasikas Algirdas	30 metų, tarnautojas.
11. Valiulis Henrikas	41 metų, darbininkas.
12. Vazalinskas Alfonsas	42 metų, agronomas.

3. Į revizijos komisiją pasiūlyta:
1. Balsys Leopoldas	35 metų, inžinierius.
2. Lapinas Zigmas	28 metų, studentas.
3. Mališkienė Aldona	32 metų, šeimininkė.
4. Staškevičius Bronius	33 metų, darbininkas.

MOKSLAS ŠEŠTADIENINĖSE MOKYKLOSE

prasideda ateinantį šeštadienį 9 val. ryto. Visi mokiniai praešomi laiku atvykti į mokyklas.

LIUTERIONIŲ SUSIRINKIMAS

International YMCA rūmuose (Room C), 5550 Park Str., šeštad., sausio 16 d., 6 val. vakaro Biblijos valandėlė ir 6.30 val. parapijiečių susirinkimas einamiems parapijos reikalams aptarti.

LIET. AKAD. SAMBŪRIO sausio 8 d. susirinkime išrinko sekančią valdybą: S. Naginonis — pirm., J. Zabieliuskas — vicep., P. Povilaitis — kasin., H. Lapinienė — sekret., L. Barauskas — narys.

SKELBIAMAS SUSIRINKIMAS.

Sausio 31 d. tuojau po pamaldų 12 val., AV parapijos salėje šaukiamas L. K. Kūrėjų - Savanorių S-gos Montrealio skryčiaus visuotinis narių susirinkimas. Dalyvavimas visų būtinasis. Bus metinis pranešimas, naujos V-bos rinkimai ir kiti svarbūs reikalai.

Valdyba.

SERGANTIEJI.

Giliarui Urbanui padaryta nugarkaulio operacija, Vaclovui Saladžiui padaryta skrandžio operacija. Abu ligoniai jau sveiksta. Serga Petras Januška ir Juozas Deksnys.

— Dvi savaites sirgo Jacques Cartier šeštadieninės mokyklos mokytoja agr. p. Eferienė. Serga p. Mikalauskienė.

TF SKYRIUS.

Apylinkės Valdybai susitarus su organizacijų pirmininkais, sudarytas Montrealio Tautos Fondo skyrius iš šių asmenų: V. Giriūnienė, D. Mališkienė, I. Kibirkštė, J. Puniška, J. Skučas, P. Laurušonis, J. Parojus, J. Dabkus, J. Knystautas, K. Šitkauskas.

Skyrius patvirtintas. T. F. Atstovybės Kanadoje ir pasiskirstę pareigomis: pirm. — Giriūnienė, sekr. — I. Kibirkštė, ižd. — J. Puniška. — K. Kiaušio pavogtąjį automobilį policija surado apgautą ir apiplėštą už miesto.

to iki 6 val. vakaro.

Į apylinkės valdybą bus renkami 7 nariai ir į Kontrolės komisiją 3 nariai.

2. Į apylinkės valdybą pasiūlyti:

51 metų, dramų aktorė.
52 metų, teisininkas.
29 metų, darbininkas.
24 metų, tarnautoja.
42 metų, šeimininkė.
38 metų, komersantas.
57 metų, muzikas.
26 metų, inžinierius.
30 metų, tarnautojas.
41 metų, darbininkas.
42 metų, agronomas.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS SĖLPIMAS TĖSIAMAS.

KLB Šalpos Fondo Toronto Apyl. K-tas savo posėdy 1954 m. sausio m. 7d. Toronto visapusiškai apsvaistęs Balso direktorių ir Loko jų bendro posėdžio 1953 m. lapkričio m. 27 d. Čikagoje protokolą, kuriame yra atvaizduotas Vasario 16 Gimnazijos rūmų užpildymo reikalas ir padarytas nutarimai to pirkinio neremti, kas jau buvo paskelbta spaudoje, ir PLB Vokietijos Kr. v-bos pastabas dėl Balso Vasario 16 gimnazijai remti Komisijos pranešimo 1953 m. gruodžio m. 15 d., priejo prie vieningos nuomonės, kad Balso nutarimas yra pavėluotas, šališkas, nelogiškas ir lengvai gali pakenkti vienintelei lietuvių gimnazijai.

Toronto Apylinkės Šalpos K-tas nuosirdžiai prašo savo Apylinkės lietuvių visuomenę ir toliau duosniai aukoti Vasario 16 gimnazijai, pasitikėti Vokiet. Kr. Valdyba, jau 4 metus sumaniai ir sąžiningai tvarkančia šią vienintelę švietimo įstaigą išeivijoje.

K-tas.

DIDELĖ NELAIMĖ.

1953 m. gruodžio mėn. 31 dienos vakare, Stefania Tala kauskienė laiptais lipo į namo rūšį. Lipdama pasprūdo, apsisvertė galva žemyn ir krisdama ant rūšio cementinių grindų, sutrupino galvos kaušą. Nuvežus į General Hospital, skubiai padaryta galvos operacija, bet ar pasveiks, dar ir gydytojai nieko nežino.

J. Mikalauskas.

ŠV. JONO LIUTERIONIŲ BAZNYČIOJ

Jeanne Mance ir Prince Arthur gt. kampe, sausio 17 d. 12 val. lietuvių pamaldos.

DVI NAUJOS ANGLŲ

kalbos klasės pradedantiems mokytis pradedamos: viena pirmadienį, sausio 18 d., kita antradienį, sausio 19 d. Abi jos veiks YMCA patalpose 5550 Park Ave., nuo 9 iki 10 pirmadieniais ir trečiadieniais ir nuo 8 iki 9 val. vakaro ant radieniais ir ketvirtadieniais. Plačiau galima sužinoti DO 4639.

ATLIKIM SAVO PAREIGĄ

Sausio mėn. 17 d., sekmadienį, Toronto Liet. Namuose įvyks KLB Toronto Apylinkės Valdybos rinkimai, kurie parodys mūsų bendruomenės gyvenimo subrenimo laipsnį šiame krašte, mes visi pasiilgstame lietuviško gyvenimo ir negalime apsieiti be savo draugų, savo spaudos ir savo vargo mokyklų. Tik laikydamiesi bendruomenės, mes sugebėsime parodyti savo tautinį atsparumą ir pasiryžimą kovoti dėl mūsų tėvynės išlaisvinimo. Apylinkės Valdyba, kaip mūsų bendruomenės reprezentantė, daug stipriau jausis, jei ji bus visų vietos lietuvių rinkta.

Tad atlikime visi savo pareigas dalyvaujant rinkimuose ši sekmadienį. Rinkimai vyks nuo 10 val. ryto iki 6 val. p. p. **TAUTIETI!** Atmink, kad lietuvių reprezentacija šiame krašte priklauso nuo tavo sprendimo. Dalyvauk Toronto Apyl. Valdybos rinkimuose sausio 17 d. Liet. Namuose. Rinkiminė Komisija. EVANGELIKŲ DĖMESIUI. Lietuvių Ev. Susivienijimo

Torontiečiai, jei norite gauti AUKŠČIAUSIOS KOKYBĖS ANGLIŲ,

paskambinkite telef.: LY 0305 V. ir S. AUŠROTAI atstovauja „Dominion Coal & Wood“ kompanija, kuri turi 4 sandėlius Toronte!

Dr. K. ZYMANTIENĖ. GYDYTOJA-CHIRURGE

Kampas Bloor ir Brock Av. (Įėjimas iš 613 Brock Av.) Priima ligonius, gimdyves ir moterų ligomis sergančias kasdien nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p.p., šeštad. nuo 11—3 v. p.p., kitu laiku pagal susitarimą. Telefonas OL 6851

Margis Vaisinė JONAS V. MARGIS — VAISTININKAS 19 St. John's Rd. (prieš 3131 Dundas St. W.) Toronto. Receptams naujiems ar seniems—tik paskambink ar parašyk—mes pristatysime kuo greičiausiai. Pristatymas visa me mieste VELTUI. Taip pat turime: trejos devyneris, ramunėlių, Celsijaus termometrų, (foto reikmenų, mažų vaikų valgijų, 4711 odelono, vitaminų ir tt. Telefonas MU 9543. Valandos 9 a. m — 9 p. m.

Jonas J. Juškaitis Vienintelis lietuvių kilmės Kanados pilietis, baigęs išklausti visą teisių kursą Toronto Universiteto Juridiniame Fakultete. 932 Dundas W., Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880. (Iš tolimesnių vietovių galima kreiptis laiškais).

PIRMOJI LIETUVIŲ Real Estate Istaiga

Nuosavybės arba biznio pirkimo ar pardavimo reikalais, paskolų gavimo, namų ar biznio apskaitos ir teisingo patarimo reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą be obligacijos.

Esu Toronto miesto gyventojas per paskutinius 25 metus.

AL GARBENS - Garbenis REAL ESATE and BUSINESS BROKER 1486 DUNDAS St. W., (prie Dufferin) TORONTO. Telefonai LO 2738, vakarais HU 9-1543

Naujas musu skyrius 1597 Bloor St. W. Tel. LA. 8772 REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.